

Saarde Sõnumid

Nr 3 (230) 24. märts 2022

ARVUTI PARANDUS KILINGI-NÖMMES

KONTAKT
5691 4158

KAUBANDUS
KESKUSES
2.KORRUSEL

PARANDUS
PUHASTUS
KIIRENDUS

Vallavanema veerg

Head vallakodanikud! 24. veebruaril muutunud julgeolukord Euroopas ei ole jättnud puudutamata ka Saarde valda. Sarnaselt teistele kohalikele omavalitsustele on ka Saarde vald aktiivselt tegelemas kogu põgenikke puudutava temaatikaga. Kuna olukord on kõikide osapoolte jaoks erakordne, siis toimuvad regulaarselt nii regionaalse kui ka kohaliku kriisikomisjoni koosolekud. Koosolekute eesmärgiks on leida üheskoos võimalikele tekkinud probleemidele lahendusi ning olla ühises infoväljas, sest olukord muutub äärmiselt kiiresti. Mitte keegi meist ei olnud päris selliseks olukorraks valmis ja sellest tulenevalt nõuavad erinevad lahendused läbiproovimist ning vajadusel kiiret kohandamist, kõik selleks, et abivajajad saaksid abi parimal võimalikul viisil.

Meie valda saabunud ja majutust vajavad põgenikud paigutatakse koostöös Voltveti mõisa omanikega Voltveti mõisa ühiselamusse. Selleks, et keerulistest tingimustest saabunud lapsed võimalikult kiiresti uue olukorraga harjuksid ning saabus stabiilsus, on esimesed neist juba ka lasteaias ja kooliteed alustanud.

Tahan tänada kõiki, kes igapäevaselt saabunud põgenikega tegelevad ja neid abistavad. Kogukonna panus on antud kriisi lahendamisel väga oluline ja see ei ole jäänud märkamata, kõik meile saabunud inimesed on neile osutatud abi eest väga tänulikud. Kui keegi soovib põgenikke aidata ja on valmis pakkuma nt majutust, töökohta või soovib muud moodi aidata, siis palume sellest teada anda e-posti aadressil ukraina@saarde.ee. Täpsustavate küsimuste korral palume pöörduda valla sotsiaalnõuniku Marina Raidi (tel 5324 7231) või lastekaitse spetsialisti Merike Maidle (tel 5331 4122) poole.

Külli Karu
vallavanem

Vilistlasrühm hoidis järjepidevuse lippu kõrgel

24. korda toimunud Eesti suurimal võimlemisfestivalil GymnaFest näitas oma oskusi 60 eri vanuses rühma. „Kalevi” spordihall täitus viieks tunniks köitvast muusikast, säravatest kostüümidest ning väljendusrikastest kavadest. Võimlejad näitasid rõõmu taaskohtumisest, mis koroonatõttu paar aastat toimumata jäi. Hästi korraldatud ja publikurohke sündmus andis uue tõuke võimlemistegevuste jätkumiseks.

Kilingi-Nõmme võimlemisklubi Githa oli esindatud vilistlasrühmaga, kellele uude ja senisest stiilist sootuks erineva kava koostas tunnustatud Pärnu tantsutreener Ingrid Jasmin. Südikad treeningud kandsid vilja ja taas omistas festivali žürii rühmale laureaadi tiitli vanusegrupis 30 pluss. Sama tiitli sai ka Pärnu vk Rüht daamide rühm. Vanusegrupi üldvõit läks Tartu Rütmika daamidele.

Eesti Spordiselts Kalev tunnustas Githat eriauhinnaga võimlemise järjepidevuse hoidmise eest Eesti-maa väikekohas.

Foto: Laivi Pärna

Meie kodukoha võimlemistegevuse järjepidevuse tore näide ongi Githa vilistlasrühm, kelle kõik liikmed on KiNG vilistlased, alustanud treeninguid lapseas ja jätkanud suurepäraselt sportlikus vormis tänaseni. Rühm alustas ühistreeninguid aastal 2001, treeneriks Margit Schmidt. Hiljem andis oma panuse tegevliikmetest treenerina Sairi Sutt, kelle kavadele saavutati samuti GymnaFesti laureaadi tiitleid. Viimastel aastatel

on juhendajaks Siiri Linke, kes võimles seekordsel festivalil koos Laivi Pärna,

Kristi Suti, Evely Olde, Triin Antso ja Siret Lillehega.

Käesoleval aastal täitub vk Githal 30 tegevusaastat. Sünnipäeva tähistame 6.mail toimuva traditsioonilise Emadepäeva võimlemispeoga spordihoones. Vilistlasrühmaga koos astuvad koduhallis võimlemisvaibale Githa noored võimlejad ja külalised.

Margit Schmidt

Anti üle Saarde valla tunnustused

Vahetult enne Eesti Vabariigi aastapäeva, 23. veebruaril Kilingi-Nõmme klubis toimunud Tänupeol anti üle Saarde Vallavolikogu tunnustus – Väike Vapimärk ning valla tänukirjad, aasta noorte-, kultuuri- ja kogukonna ning parimate sportlaste tunnustused.

Väike Vapimärk – Önnela Teearu

Önnela Teearu töötab Kilingi-Nõmme Muusikakoolis akordioniõpetajana alates 1984. aastast.

Selle aja jooksul on akordionierialal õppinud üle poolesaja Kilingi-Nõmme linna ja Saarde valla last, külalisõpetajana on ta töötanud Häädemeeste muu-

sikakoolis. Õpetaja Teearu algatusel loodi muusikakoolis rahvapilliorkester, hiljem akordionistide orkester – populaarne meeleolulooja erinevatel sündmustel.

Önnela Teearu on maakonnas tuntud kui tantsurühmade saatja proovidel, kontsertidel, festivalidel. Mitmed rahvatantsurühmad on tema pilli järgi tantsu löönud Eestis ja Euroopas.

Samuti oli ta pikki aastaid tegutsenud akordionistide ansambli „Tremolo” asutajaliige. Välja on antud CD „Sinu tiibade all” – plaaditais imelist akordionimuusikat, mille üle Kilingi-Nõmme elanikel on eriti hea meel – meie omad lapsed musitseerivad plaadil.

Väike Vapimärk – Önnela Teearu. Foto: Haide Rannakivi

järg lk 3 →

TELLI FOTOGRAAF
KOJU DOKUMENDIPILTI TEGEMA
HELISTA 533 06 517 | www.egonligi.com

Saarde Vallavolikogus

17. veebruar 2022

- anti arvamus Kauoja liivakarjääri kaevandamisloa taotluse kohta;
- anti arvamus Kikepera IV uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta;
- otsustati osaleda liikmena Mittetulundusühingus Eesti Jäätmehoolduskeskus;
- kehtestati Saarde vallavalitsuse struktuur ja teenistuskohdade koosseis alates 01. märts 2022. a;
- valiti volikogu esindajad noortevolikogu valimiskomisjoni;
- nimetati Saarde valla esinajaks Pärnumaa Omavalitsuste Liidu üldkoosolekule vallavanema asendajaks abivallavanem Mait Talvoja;

- nimetati Saarde valla esinajaks Eesti Linnade ja Valdade Liidu üldkoosolekule ja volikokku vallavanema asendajaks abivallavanem Mait Talvoja;
- kinnitati revisjonikomisjoni 2022. aasta tööplaan;
- tunnistati Saarde Vallavolikogu turvalisuse komisjoni esimeheks valituks Aleks Lind ja aseesimeheks valituks Kaidi Suviste;
- kinnitati Saarde Vallavolikogu turvalisuse komisjoni koosseisu liikmeteks Arvi Laasme, Väino Lensment ja Avo Sinijärv;
- võeti vastu Saarde valla 2022. a eelarve.

Eiko Tammist
volikogu esimees

Suurjäätmete ja klaasijäätmete kogumisring toimub esmaspäeval, 2. mail 2022

Vastavalt Saarde Vallavalitsuse ja Ragn-Sells AS-i vahel sõlmitud lepingule korraldatakse iga maikuu ja oktoobrikuu esimesel esmaspäeval suurjäätmete kogumisring. Juhul, kui see kuupäev langeb riiklikule pühale, lükkub kogumisring järgmisele esmaspäevale.

Korraldatud jäätmeveo uuel etapil, mis algas 01. augustil 2017, saab samal kogumisringil ära anda nii **suurjäätmeid** kui ka **lehtklaasi**.

Auto sõidab jäätmevaldajate juurde, kes on ära veo tellinud.

Tellimiseks helistage Ragn-Sells AS-le tel **6060439** või saatke e-kiri parnu@ragnsells.com. Samuti võite oma soovi esitada vallamajja tel **4490134** või **53070296**, e-kirjaga kaie.sakala@saarde.ee. Teatage oma jäätmeveo lepingu number, jäätmevaldaja ja kinnistu nimi ning aadress, jäätmete asukoht ja selgitused, mis jäätmetega on tegu. Tellimine esitada hiljemalt **28. aprilliks 2022**. Paigutage suurjäätmed ja klaasijäätmed värava juurde või tee äärde autole ligipääsetavasse kohta. Klaasijäätmed panna kasti või tugevast materjalist kotti, mis võimaldab autole tõstmist.

Suurjäätmete äravedu on **tasuta**, kuid klaasijäätmete eest esitatakse tellijale arve **114 eurot** ühe m³ eest. Kogust hinnatakse visuaalselt.

Suurjäätmed on Keskkonnaministri 14.12.2015 määruse nr 70 "Jäätmete liigitamise kord ja jäätmenimist" lisas koodiga 20 03 07 tähistatud jäätmed. Need on näiteks vana mööbel, põrandavaibad, kraanikausid, WC-potid ja muud suured esemed, mis oma konteinerisse ei mahu. Siia alla ei kuulu jäätmed, mille vedu on korraldatud teiste õigusaktide alusel, nagu sõidukite rehvid, külmkapid, telerid jm elektroonikajäätmed ning ehitus- ja lammutusjäätmed (nt kipsplaat, linoleum, aknad, ukсед jne). Ka ei kuulu suurjäätmete alla suur prügi-kott tavaliste segaolmejäätmetega või vanade riietega.

Klaasijäätmed on koodiga 20 01 02 tähistatud lehtklaasi jäätmed – aknaklaas (raamideta), kasvuhuoneklaas. Siia alla ei kuulu sõidukite aknaklaas (anda üle vastavat keskkonnaluba omavale jäätmekäitlejale) ega klaasist pudelid-purgid (panna pakendikonteinerisse).

Maa-amet on välja kuulutanud avaliku elektroonilise enampakkumise Saarde vallas asuva riigi omandis oleva kinnisasja müümiseks

Saarde valla objekt – Puna-pargi tee 39a, Allikukivi küla, Saarde vald, Pärnu maakond. Pindala 3760 m², maatulundusmaa 100%, alghind 2520.-, tagatistrahva 250.-.

Pakkumisi saab elektrooni-

liselt esitada riigimaa oksjonikeskkonnas aadressil <https://riigimaaoksjon.ee> kuni 30. märtsini 2022 kella 11.00ni.

Täpsemat informatsiooni saab Maa-ameti kodulehelt aadressiga www.maaamet.ee.

Vastavalt Saarde Vallavolikogu 18.04.2018 määruse nr 15 „Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegia koostamise, menetlemise ja muutmise kord” § 3 lg-le 2 ootab Saarde Vallavalitsus kõikidelt hallatavatelt asutustelt ja kogukonnakogudelt ettepanekuid eelarvestrateegia täiendamiseks hiljemalt **31.05.2022** e-posti aadressile info@saarde.ee.

Saarde Vallavalitsuse istungitel

16. veebruaril 2022

- anti korraldus kinnitada ja väljastada projekteerimistingimused 2x15 kW päikeseelektrijaama ehitusprojekti koostamiseks aadressile Rooni, Laiksaare küla, Saarde vald;
- anti korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes;
- anti korraldus lubada Osaühing Saarde Kommunaal juhatuse liige Morten Asaroht põhipuhkusele alates 21. veebruarist kuni 23. veebruarini 2022. a ja 26. veebruarist kuni 15. märtsini 2022. a. Saarde Kommunaal OÜ juhatuse liikme Morten Asarohu puhkusel viibimise ajaks määrati tema asendajaks kõigi juhatuse liikme õiguse ja kohustustega tootmisjuht Urmas Suurpuu;
- anti soodustused olmejäätmeveol;
- anti korraldus Saarde vallas Allikukivi külas asuvale Alevi tee kinnistule tähtajatu sundvalduse seadmiseks Enefit Connect OÜ kasuks. Sundvalduse ala pindala on ligikaudu 694 m² vastavalt korraldusele lisatud asendiplaanile. Sundvaldus seatakse sidemaakaabli, sideõhuliini paigaldamiseks ja talumiseks ning majandamiseks kaitsevööndi ulatuses;
- anti korraldus Suureallika katastriüksuse jagamisel tekkinud katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbete määramiseks.

23. veebruar 2022

- kinnitati ja väljastati projekteerimistingimused Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas Raja tn 2 kinnistule asuva tootmishoone laiendamiseks ehitusprojekti koostamiseks;
- kinnitati ja väljastati projekteerimistingimused Saarde

- vallas Välgaküla külas asuvale Tõnumaa kinnistule 300 MW võimsusega salvestussüsteemi ehitusprojekti koostamiseks;
- muudeti kehtetuks 14.10.2021 välja antud ehitusluba puurkaevu rajamiseks asukohaga Vana-Veski, Reinu küla, Saarde vald;
- anti korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes;
- kinnitati veebruarikuu juubeli-toetuste maksmine summas 350 eurot;
- otsustati läbi viia enampakkumine raieõiguse võõrandamiseks Saarde külas Humalaste puhkealal alghinnaga 850 eurot, tähtajaga 11.03.2022 kell 12:00;
- kinnitati Saarde valla noortevolikogu valimiseks valimiskomisjoni koosseis järgmiselt: Aleks Lind, volikogu liige; Heli Juhkamsoo, volikogu liige; Andy Tilk, vallavalitsuse esindaja; Anette Einmann, Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi õpilasesinduse esindaja; Keity Pärna, Surju Kooli õpilasesinduse esindaja; Laine Ülemaante, Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi esindaja; Liis Virkus, Surju Kooli esindaja;
- määrati rahaliste tehingute tegija;
- otsustati määruse eelnohu „Saarde Vallavolikogu 28.11.2018 määruse nr 34 „Vane-mate poolt kaetava osa määra kinnitamine Saarde valla koolieelsetes lasteasutustes“ muutmise edastada vallavolikogule;
- otsustati viia läbi Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas Järve tn 13 asuva kinnistu kasutusse andmiseks läbirääkimistega avalik konkurss tähtajaga 25.03.2022 kell 12:00, konkursi tingimused on leitavad korraldusest;
- otsustati viia läbi Saarde vallas

Tihemetsa alevikus Hoolde-kodu tee 6 asuva kinnistu kasutusse andmiseks läbirääkimistega avalik konkurss tähtajaga 25.03.2022 kell 12:00, konkursi tingimused on leitavad korraldusest;

- otsustati lubada Osaühingul Saarde Kommunaal sulgeda Kilingi-Nõmme saun ja Tihemetsa saun alates 01.05.2022. Kinnitati perioodil 01.03–30.04.2022 Kilingi-Nõmme sauna ja Tihemetsa saunapileti hinnaks 6 eurot inimese kohta.

2. märtsil 2022

- kehtestati Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi poolt osutatavate teenuste hinnakiri;
- väljastati ehitusluba Saarde vallas Surju külas Kuivati kinnistul asuva punkerkuivati lammutamiseks;
- otsustati edastada otsuse eelnohu „Volituse andmine halduslepingu sõlmimiseks Mittetulundusühinguga Eesti Jäätmehoolduskeskus” volikogu arengu- ja planeerimiskomisjonile;
- otsustati edastada määruse eelnohu „Sotsiaalteenust osutamise tingimused ja kord“ volikogu sotsiaalkomisjonile;
- otsustati edastada määruse eelnohu „Sotsiaaltoetuste määramise ja maksamise kord“ volikogu sotsiaalkomisjonile;
- anti korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes;
- määrati Veelike külas Kallaku katastriüksuse jagamisel tekkinud katastriüksuste sihtotstarbed ja aadressid;
- määraiti Lodja külas Vahemetsa katastriüksuse jagamisel tekkinud katastriüksuste, sihtotstarbed ja aadressid.

Külli Veber
vallasekretär

Töö ümberkorraldus vallavalitsuses

Alates 1. märtsist 2022 on Surju Teeniduskeskuse ja Tali Teeninduspunkti töö ümberkorraldatud alljärgnevalt: Tali piirkonnas saab taotlusi ja avaldusi täita ning allkirjastatud dokumente jätta Tali Raamatukokku raamatukogu lahtiolekuaegadel – teisipäeviti, neljapäeviti kella 10.00–17.00, kolmapäeviti kella 10.00–13.30, kuu viimasel neljapäeval on raamatukogu suletud.

Surju Teeniduskeskuses saab taotlusi ja avaldusi täita II korruse koridoris oleva laua juures ning allkirjastatud dokumente jätta väliskuse kõrval asuvasse Surju Teeniduskeskuse postkasti.

Sularahatoiminguid saab Surju Teeniduskeskuses toetada alates 15. märtsist teisipäeviti. Alates 15. märtsist töötab vallavanem Külli Karu igal teisipäeval kella 9.00–16.30 Surju Teeniduskeskuses.

Lisainfot saab Saarde Vallavalitsuse üldnumbritelt
+372 5664 9731,
+372 449 0135.

SAARDE VALLAVALITSUSE AVALIK KONKURSS
NOORSOOTÖÖSPETSIALISTI
AMETIKOHA TÄITMISEKS

Ametikoha põhieesmärk ja vastutusvaldkond

Saarde vallas noorsootöö kvaliteedi ja pideva arengu tagamine, noorsootöö valdkonnas erinoorsootöö, noorte tööõhve, noorte tervistava ja arendava puhkuse ning avatud noorteakeskuse ja noortetubade toimimissüsteemide väljatöötamine ning koordineerimine

Tööülesanded

- Tingimuste loomine noore isiksuse mitmekülgseks arenguks;
- Ühendab ja koordineerib huviharidusalast ja noorsoo-organisatsioonide tegevust vallas ja väljaspool valda;
- Saarde valla noortevolikogu töö koordineerimine;
- noorsootöölalane nõustamine ja juhendamine;
- noorsootöö valdkondlike analüüside, arengukava ja igaaastase tööplaan koostamine ning eelarveprojekti ja õigusaktide eelnõude ettevalmistamine;
- oma valdkonna toetuste ja projektide koostamine ja esitamine, aruandluse pidamine;
- vallavalitsuse esindamine noorsootöö valdkondades.

Nõuded kandidaadile

- kõrgharidus või noorsootöötaja kutsetunnistus;
- B- kategooria juhiloa;
- arvuti kasutamise oskus kesktasemel;
- hea suhtlemis-, koostööoskus ning läbirääkimisoskus

Tööle asumine
Esimesel võimalusel

Lisainfo

- Kandideerimiseks esitada CV, kaaskiri, motivatsioonikiri.
- Dokumendid palume esitada hiljemalt 07. aprilliks 2022 Saarde Vallavalitsusele aadressil Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, Pärnu maakond 86304 või e-posti aadressile info@saarde.ee

Kontaktisik
vallavanem Külli Karu, telefon +372 5551 9611,
e-post: kylti.karu@saarde.ee

algus lk 1

Rahvusvahelise akordionimuusika festivali korraldaja, Kilingi-Nõmme Klubis meeskoori ja mängupundi „Patlane”, Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis poistekoori juhendaja, lisaks Kilingi-Nõmme Eakate klubi eestvedaja – see on vaid osa tema tegemistest. Tema õpilased on edukad rahvusvahelistel ja üleriigilistel konkurssidel, toonud Kilingi-Nõmme mitmeid auhinnalisi kohti.

Varasemalt on ta pälvinud tunnustuse Eesti Naiste Laulu Seltsi võistulaulmisel (kontsertmeisteri preemia), Pärnumaa rahvakultuuri särainimese aastapreemia (2010), C. R. Jakobsoni preemia konkursil Pärnumaa populaarseima haridus- ja kultuuritöötaja (2015).

Saarde valla Tānukirjad pälvisid Margit Schmidt ja Eiki Lehemets.

Noorte-, kultuuri- ja kogukonna valdkonna 2021. kalendriaasta tunnustused:

- aasta kultuuritegija – Kinne-Riin Parts;
- aasta kultuuritoetaja – Grossi Toidukaubad;
- aasta kultuuri tähtsündmus – XX Saarde Kaitsepäev;
- aasta pärimuskultuuri tegu – Lähkma Rahvamuusika päev;
- aasta kogukonnaedendaja – Saarde valla Noortevolikogu;

Foto: Haide Rannakivi

Rohkem pilte Tānupeost

- aasta ringijuht – Önnela Teearu ja Margit Schmidt;
- aasta küla – Tali küla;
- aasta vabatahtlik – Arvi Laasme;
- silmapaistev noor – Johanna Tammist.

Spordi valdkonna tunnustused pälvisid:

- parim meessportlane – Kristjan Puusepp;
- parim naissportlane – Mari-Liis Kaljur;
- parim mees noorsportlane (sünd 2003 - hiljem) – Markus Kaljur;
- parim neiu noorsportlane (sünd 2003 - hiljem) – Laura-Liis Kaljur;
- aasta sporditoetaja – COOP Kilingi-Nõmme;
- aasta sporditöötaja – Tanel Buström;
- õnnestunuim spordisündmus – Alas-Kuul AS heategevuslik hüppepäev (vol 3).

Õnnitleme kõiki tunnustuse saajaid! Saarde Vallavalitsus

Selgusid mullused head laste- ja noorteraamatud

Lastekaitse Liit ja Eesti Lastekirjanduse Keskus kuulutavad välja parimad möödunud aastal ilmunud laste- ja noorteraamatud. Lastekirjanduse eksperdid tegid valiku ligi 850 raamatu hulgast, millest 233 olid algupärandid ja 610 tõlkeraamatud. Nende hulgast valiti nimekirja 17 teost lastele ja 9 noortele. Oma lemmiku poolt hääletasid ka noored lugejad ise.

Heade lasteraamatute nimekirja koostatakse Lastekaitse Liidu ja Lastekirjanduse Keskuse eestvedamisel alates aastast 2009. Nimekirjad on abiks õpetajatele, lapsevanematele, lastega töötavatele spetsialistidele ja kindlasti ka lastele enestele kvaliteetse, huvitava ning köitva lugemisvara valimisel. Alates 2018. aastast hakati sarnaselt tunnustama ka häid noorteraamatuid.

Hea Lasteraamat 2021

Väiksematele:

- Marco Viale “Siniste huntide linn”. Kirjastus Päike ja Pilv. Tõlkis Eda Ahi, illustreeris Marco Viale.
- Evelina Daciūtė “Önn on rebane”. Kirjastus Päike ja Pilv. Tõlkis Tiina Kattel, illustreeris Aušra Kiudulaitė.
- Bettina Obrecht “MA SIIS LÄHEN NÜÜD, ütles Aeg”. Kirjastus Päike ja Pilv. Tõlkis Piret Pääsuke, illustreeris Julie Völk.
- Helena Koch “Kartuli kuningriik”. Kirjastus Koolibri. Illustreeris Anne Pikkov.
- Liis Sein “ ”. Kirjastus Tammerraamat. Illustreeris Catherine Zarip.
- Mo Willems “Me oleme raamatus”. Kirjastus Draakon & Kuu. Tõlkis

Leelo Märjamaa, illustreeris Mo Willems.

- Kate Read “Üks rebane”. Kirjastus Julius Press. Tõlkis Marge Kask, illustreeris Kate Read.

Suurematele:

- “Önneliku inimese särk”. Kirjastus Varrak. Koostas Piret Päär, illustreeris Katrin Ehrlich.
- Adam Kay “Kay anatoomia”. Kirjastus Tänapäev. Tõlkis Krista Kallis, illustreeris Henry Paker.
- Anna Gavalda “35 kilo lootust”. Kirjastus Koolibri. Tõlkis Indrek Koff, illustreeris Ander Avila.
- Katie Kirby “Lottie Brooksi äärmiselt piinlik elu”. Kirjastus Eesti Raamat. Tõlkis Hels Kure, illustreeris Katie Kirby.
- Sally Harris “Topelt-Felix”. Kirjastus Vesta. Tõlkis Jüri Kolk, illustreeris Maria Serrano.
- Anja Portin “Radio Popov”. Kirjastus Vesta. Tõlkis Triin Tael, illustreeris Miila Westin
- Kadri Hinrikus “Elevant”. Kirjastus Tammerraamat. Illustreeris Kadi Kurema.
- Anti Saar “Kuidas minust ei saanud kirjanikku”. Kirjastus Kolm Elu. Illustreeris Hillar Mets.

- Kätlin Kaldmaa “Lydia”. Kirjastus Hunt. Illustreeris Jaan Röömus.
- Indrek Koff “Kuhu lapsed said?”. Kirjastus Härja Tee & Proua Kohvi. Illustreeris Elina Sildre.

Hea Noorteraamat 2021

- Kimberly Bradley, “Öed hundid”. Kirjastus Hea Lugu. Tõlkis Katrin Kern.
- Rob Harrell, “Vidusilm”. Kirjastus Hea Lugu. Tõlkis Piret Orav.
- Stephen King, “Draakoni silmad”. Kirjastus Fantaasia. Tõlkis Eva Luts.
- Merilin Paas-Loeza, “Mida silmad ei näe”. Kirjastus Tänapäev.
- Kaia Raudsepp, “Lihtsalt ära jää üksi”. Kirjastus Tänapäev.
- Sarah Crossan, “Iiris”. Kirjastus Varrak. Tõlkis Kristina Uluots.
- Bill Konigsberg, “Sild”. Kirjastus Eesti Raamat. Tõlkis Ülle Okas.
- Lauren McLaughlin, “Saada pilte”. Kirjastus Postimees Kirjastus. Tõlkis Helen Kalpus.
- Marilyn Jurman, “Mul hakkasid päevad”. M. Jurman – Lastekaitse Liidu lapse õiguste saadikute lemmik

Kristina Kukk MTÜ Lastekaitse Liit

Muudatused energiakulude osalisel hüvitamisel

Saarde Vallavalitsus ootab endiselt Saarde valla elanikke energiatoetust taotleva. Energiatoetuse taotlusi saab esitada kuni 31. maini 2022. Alates 20.

veebuarist 2022 on võimalik taotleda toetust tagasiulatuvalt ühe või mitme kuu kohta kogu perioodi kohta alates septembrist 2021 kuni aprillini 2022.

Saarde vald kaardistab abipakkumisi Ukrainast saabuvate põgenike vastuvõtmiseks

Hea vallaelanik või ettevõtja!

Kui sul on pakkuda meie vallas majutusvõimalusi või töökohti Ukrainast pärit sõjapõgenikele, siis anna sellest teada e-posti aadressile ukraina@saarde.ee.

Kui keegi soovib muul moel abistada, siis palume eelnevalt konsulteerida

valla sotsiaalnõuniku Marina Raidiga telefonil 5324 7231 või lastekaitsepetsialisti Merike Maidlega telefonil 5331 4122.

Suur tänu kõigile, kes juba on abi pakkunud! Erilised tänusõnad Aime Tederile Voltveti mõisa ühiselamus majutuse pakumise võimaluse eest!

Ukraina toetuseks!

Ukrainas on käimas viimaste aastakümnete suurim sõda – ukrainlased võitlevad oma vabaduse eest. Ka meie saame neid siin Eestis aidata. Kõige tähtsam on neile näidata, et nad ei ole selles võitluses üks! Kutsume üles aitama ja toetama sõjas kannatavat Ukraina rahvast.

Annetusi on võimalik teha ka Saarde vallas.

Parvepoisid MTÜ jätkab annetuste kogumist Ukraina inimeste abistamiseks. Tooteid saab üle anda kõikidel nädalapäevadel õhtul kella 21.00.

Oodatud on tekid, padjad, madratsid, voodipesu ja hügieenitarbed ning kuivaineid, konservid, väikelaste toit (pika säilivusajaga tooted). Tooted, mida annetada peavad olema pakendis ja uued! Suuremale pakkide kogusele tullakse järele kokkuleppel kord nädalas.

Kogumispunktiks on Peebu Kämping, (kollane maja). Jooksvalt saab infot Parvepoisid MTÜ Facebooki lehel. Kontakt: Annika Kuur +372 527 5521 (helistada ette).

Üleriigiliselt tegutsevad Ukraina inimeste abistamisega järgmised organisatsioonid, kelle kaudu saab abi saata:

- Algatus „Ukraina heaks!” <https://www.ukrainaheaks.ee> – vahendab kolme Eesti vabatahtluse – MTÜ Eesti Pagulasabi, MTÜ Mondo ja MTÜ Ukraina Kultuuri-keskuse kaudu abi Ukraina rindelähedastele elanikele ja teistele haavatavatele gruppidele. Rohkem infot nende tegevuste kohta leiab kampaania lehel: <https://www.facebook.com/ukrainaheaks>.
- Eesti Punane Rist – <https://redcross.ee/> kogub nii esemeid kui rahaannetusi ja toimetab need abivajajateni Ukraina Punase Risti kaudu. Punane rist kogub vaid uusi esemeid: kasutamata hügieenitarbeid (pesuvahendid, seep, hambapasta, hambaharjad, mähkmed, hügieenisidemed jms), voodipesu, tekke, patju, magamiskotte, rätikuid. Täpsema info annetuste kogumispunktide kohta ja annetuskonto leiab Eesti Punase Risti veebilehel: <https://redcross.ee/anneta/ukraina/> Toetame ukrainlasi, kes jätkuvalt meie abi väga vajavad!

Saarde valla üldplaneeringu eelnõu avaliku väljapaneku tulemused

Saarde Vallavalitsus korraldas üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu avaliku väljapaneku 13.12.2021-14.01.2022, mille kestel oli igal isikul õigus avaldada eelnõude kohta arvamust. Avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud toimusid 22.02.2022 Surju Rahvamajas ja Kilingi-Nõmme Klubis.

Avaliku väljapaneku jooksul esitati 23 arvamuskirja. Avaliku väljapaneku ja arutelude jooksul tehti mitmeid ettepanekuid planeeringu ja KSH täiendamiseks, peamiselt järgmistel teemadel:

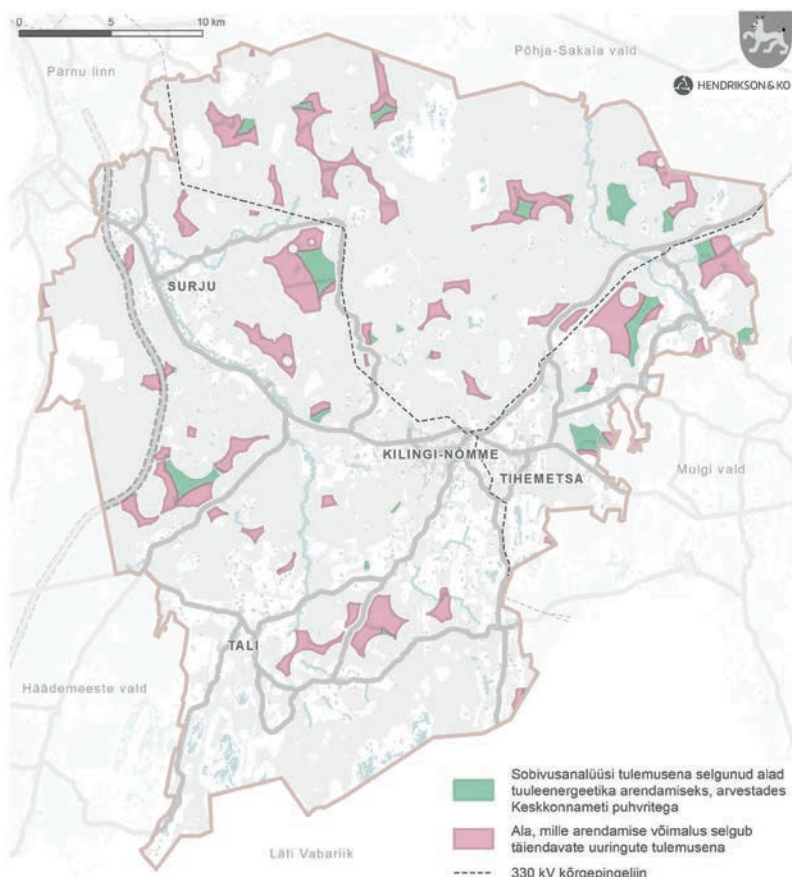
1. käsitleda ka looduslike püha-paiku, avastamata arheoloogia-pärandit ja arheoloogiatundlike alasid;
2. täpsustada Kilingi-Nõmme linna miljööväärtuslike alasid;
3. kanda planeeringusse Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoht vastavalt maakonna-planeeringu menetluse uuendamise protsessi tulemustele (kui eelistatud trassi asukoht on selgunud) ja täpsustada seotud teemasid (roheline võrgustik, ökodiktid ja nende piiranguvõõndid, kohalikud peatused jne);
4. täpsustada roheline võrgustiku piire ja ulatust (sh ulatust vähendada);
5. anda suuremad võimalused tuule- ja päikeseenergia aren-

damiseks, sh leevendada tingimusi – lubada omaniku nõusolekul tuuleparke elamutele ja ühiskondlikele hoonetele lähemale kui 1 km; lubada päikesepeakide rajamist ka vääruslikule põllumajandusmaale; täpsustada tuule- ja päikese-pargi koos rajamise võimalusi ja tingimusi.

Saarde Vallavalitsus kaalub kõiki esitatud ettepanekuid ning asjakohasel juhul viib planeeringulahendusse vastavad täiendused. Üldplaneering koos KSH aruande eelnõuga esitatakse kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks pärast täiendamist, sh ka tuuleparkide kui olulise ruumilise mõjuga ehitiste (ORME) asukohade määramist.

Tuuleparkide (ORME) asukohtade määramine

Koostatavas üldplaneeringu eelnõus viidi tuuleparkide rajamiseks põhimõtteliselt sobivate alade (ORME asukohtade) välja selgitamiseks läbi ruumianalüüs. Kesk-konnaamet edastas 2021. a suvel soovitusel tuuleparkide planeerimiseks ja puhvrid, mille puhul tuleb eeldada tuulepargi rajamisel liigi pesitsusalale või elupaigale või kaitstavale alale negatiivse mõju avaldumist. Kesk-konna-ameti puhvrid osaliselt kattuvad ruumianalüüsi tulemusena välja

selgitatud põhimõtteliselt sobivate aladega. Üldplaneeringus on eristatud põhimõtteliselt sobivatest aladest Kesk-konna-ameti puhvritega kattuvad alad, juuresoleval skeemil tähistatud roosaga. Nendel roosaga tähistatud aladel eeldab tuuleenergeetika arendamine kohapõhiseid linnustiku uurin-

guid.

Tuuleparkide asukohtade täpsustamiseks roosadel aladel tellib Saarde vald MTÜ-lt Eesti Ornito-loogiaühing linnustiku uuringud. Kui uuringute tulemusel selgub, et linnustikule ei kaasne olulist negatiivset mõju, on võimalik alad määrata üldplaneeringuga põhi-

mõtteliselt tuuleenergeetika arendamiseks sobivateks aladeks.

Arvestades avalikul väljapaneku ja arutelul esitatud ettepanekuid, on kavas enne Eesti Ornito-loogiaühingu poole pöördumist roosad alad täpsustada. Täpsustamine toimub järgmiselt: 1. roosade alade piire täpsustatakse Rail Baltic trassi koridori asukohast lähtuvalt (tuulik ei tohi jääda raudteele lähemale kui 1,5x tuuliku tipukõrgus); 2. täpsustatakse tühjaks jäänud ja kasutusest väljas elu- ja/või ühiskondlike hoonete infokiti – see tähendab, et neile hoonetele ei määrata 1 km puhvrit, mille tulemusel võivad alad laieneda; 3. täpsustatakse ala(de) piire, kui elu ja/või ühiskondliku hoone omanik annab vallale teada, et talle kuuluvale hoonetele võib tuulepark asuda lähemal kui 1 km (ruumianalüüsis on kasutatud 1 km puhvrit), mille tulenevalt võib ala laieneda.

Eeltoodust tulenevalt ootame arvamusi ja ettepanekuid hoonete omanikelt – kui soov on tühjaks jäänud ja kasutusest väljas hoonetele 1 km puhvrit mitte rakendada või planeerida tuulepark talle kuuluvale hoonetele lähemale. Arvamusi ja ettepanekuid ootame 1. aprilliks 2022.

Martti Rooden
haldusnõunik

Kilingi-Nõmmes avas ukse uus kauplus

4. märtsil avas ukse Kilingi-Nõmmes uus kauplus Aire K kaubabutiik. Kaupluse omanik Aire Kiviselg rääkis uue kaupluse rajamisest ning tuleviku-plaanidest.

A. Kiviselg: “Tahe kauplust teha tuli mõned aastad tagasi, kuid siin, Kilingi-Nõmmes polnud sobivaid ruume ning seepärast avasin 2019. aastal kaupluse Suure-Jaanis, mispeale paljud kohalikud inimesed nurisesid, et kaupluse külastamiseks on see liiga kaugele. Kui nägin kuulutust kaupluse Sinilind lõpetamise kohta ning selgus, et ruume saab edasi rentida, oli otsus kindel – nendesse ruumides soovin oma kaupluse teha, vaatamata ärevale olukorrale maailmas. Olen aastaid müünud turul ja laatadel. Tean kohalike elanike soove ja

vajadusi, samuti hea kaupluse asukoht ja teadmine, et inimesed on harjunud seal poes käima, andis julguse sinna pood rajada.

Kaupluse kaubavalik on lai – müügil on riided, jalanõud, tekstiil, ehted jne. Igaüks peaks endale midagi meelepärast leidma, olgu siis suur või väike, mees või naine.

Kaupluses on olemas ka nurgake kalameestele, kes harjunud sealt elussööta ostma – see võimalus on jätkuvalt olemas.

Tulevikus on plaan ära kasutada ka nõ tagatuba, aga mis sinna tuleb, jääb esialgu üllatus-eks.”

Aire K Kaubabutiik on avatud
T-R 10.00–16.00
L 10.00–14.00

Ootame külastama!

Kogukonnad saavad kohalikeks algatusteks raha taotleda

1. märtsist on avatud kohaliku omaalgatuse programmi kevad-voor, kust kogukondadesse panustavad mittetulundusühingud ja sihtasutused saavad taas oma tegevuseks toetust küsida. Maksimaalne toetussumma on 4000 eurot projekti kohta, taotlemise tähtaeg on 1. aprill.

Käesoleval aastal toetatakse nii kevades kui ka sügisel taotlus-voorus kogukondi kokku 1,3 miljoni euroga.

Kohaliku omaalgatuse programmiga soovitakse kaasa aidata tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimisele ning püsimisele. Iga projekti puhul peab omafinantseering olema 10% kogumaksumusest.

Toetust saab taotleda kahest meetmest:

1) kogukonna arengu meetmega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevnemisse ja tõhusama koostöö tekkesse ning maksimaalne toetussumma on 2500 eurot;

2) investeeringute ja kogukonnateenuste arendamise meetmega panustatakse kogukonnale vajalike ja liikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamisse ja arendamisse ning vajalike teenuste pakkumisse, maksimaalne toetus on 4000 eurot.

Taotleme on oodatud avalikes huvides oma piirkonna heaks tegutsevad mittetulundusühingud

ja sihtasutused, kus ei osale liikmena omavalitsus ega riik ja mille liikmetest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole. Taotlemine toimub elektrooniliselt Riigi Tugiteenuste Keskuse e-toetuse keskkonnas <https://etoetus.strukturifondid.ee>, kuhu saab taotlusi esitada **1. aprillini kuni kell 16.30.**

Taotlusvooru viivad läbi maakondlikud arendusorganisatsioonid.

Täpsem info ja juhendid on leitavad arendusorganisatsioonide kodulehtedel, programmi määru-sega saab tutvuda Riigi Teatajas.

Tiina Loorand
Riigi Tugiteenuste Keskus

Muudatused vanemahüvitise ja lapsepuhkuste süsteemis

1. aprillil 2022 jõustuvad vanemahüvitiste ja lapsepuhkuste korra muudatused, mille eesmärk on muuta lapsi kasvatava pere elu lihtsamaks ja paindlikumaks.

Tänu muudatustele saavad pered just nende vajaduste järgi leida sobiva lahenduse, kuidas laste kasvatamist planeerida. Paindlikkust lisab jagatav vanemahüvitis ja võimalus mõlemal vanemal samal ajal väikelapsega kodus olla. Lisandub ka võimalus ajatada lapsepuhkus kuni 14 aasta peale. Muudatustega pakub riik vanematele rohkem võimalusi töö- ja pereelu ühitada, pakkudes vanemapuhkuste ja -hüvitiste süs-

teemis enam valikuvõimalusi ning soodustades vanemate vahel hool-duskoormuse jagamist.

Mugavust lisab ka vanemahüvitiste ja -puhkuste koondumine sotsiaalkindlustusameti alla. Kui vanem soovib mõnda puhkust välja võtta või hüvitist kasutada,

tuleb tal selleks meie iseteenindus- es avaldus teha.

Kõigi muudatuste saab tutvuda sotsiaalkindlustusameti kodulehel <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/et/lapsed-pered/vanemapuhkuste-ja-huvitiste-susteemi-muudatused>.

Sotsiaalkindlustusamet

Kilingi-Nõmme klubis toimus naistepäevale pühendatud kontsert

Kilingi-Nõmme klubis toimus kaheksandal märtsil naistepäeva kontsert, kus kõlasid Ester Mäe, Ants Sõbra ja Eino Tambergi looming. Esinesid bariton Atlan Karp ja teda saatis klaveril Marko Martin. Atlan Karp on üks välja-paistvamaid ooperisoliste, kes on mänginud olulist rollides eri ooperites ning andud arvukalt kontserte. Marko Martin on oma põlvkonna üks tunnustatumaid Eesti pianiste olles esinenud maailma mainekate orkestrite ees ja eri kont-

serdisaalides. Eelpool mainitud kontsert toimus koostöös Pille Lille Muusikute Fondiga. Kontsert pakkus häid emotsioone. A. Karpi häälinspireeris publikut ning võimaldas kuulda eri nüansse, mida solist lauldes tekitas. Samuti oli meloodia väga selgelt ning korralikult esile toodud. Pianisti virtuoossus andis kontserdil kõlavärvinguid juurde ning tõi palju esile baritoni efektset kõla.

Madis Rea
Kilingi-Nõmme klubi
praktikant

Foto: Kilingi-Nõmme klubi

MTÜ Tihemetsa Kogukonna toimetamised

Uute traditsioonide loojaks oleme ikka meie ise. Nii saigi 23.02 peetud Vabariigi sünnipäeva natukene teises võtmes. Nimelt, teist aastat järjest pühendatakse Vabariigi auks öömatk.

Eelmisel aastal toimus matk Laiksaare loodusrajal, sel aastal matkasime Tihemetsa alevikus. Peale matka joodi teed ning nii nagu sünnipäevale kohane lauldi sünnipäevalapsele ka isamaalisi laule.

MTÜ Tihemetsa Kogukond loodab, et sellest saab üks tore traditsioon, et Vabariigi sünnipäeva pidada matkates öötundidel ning igal aastal leida valla siseselt uus ja põnev rada, mida siis laternate ja tõrvikutega läbida.

Süda hõiskab sees.....

Vastlatralli Tihemetsa mäguväljakul külastas paari tunniga ligemale 80 suuremat ja väiksemat valla elanikku. Lusti ja rõõmu jagus kõigile, vastlaliugu tehti nii kelgu, kui padjaga.

Suured tänud perekond Vaht oma ägeda „Sega-

summa suvilaga”, kes kstitas soovijaid hernesupi ja kukliga.

Sügav kummardus kõigile, kes üritusest kuidagi viisi osavõtsid. Loodame

siiralt, et läksite koju täis kõhu ning hea tundeaga. Peagi kohtume uuel üritusel.

Tekst ja fotod
Dea Jürimäe

Pärnus avatakse mais uus erakliinik

Pärnus, endise Villa Medica põhjalikult renoveeritud ruumides avatakse mais VIV Living Tervisemaja, kus nõustavad kliente kogenud tervisespetsialistid, eriarstid ja kirurgid.

VIV Living Tervisemaja 472-ruutmeetrisel pinnal on vastuvõttudeks avatud 10 erinevat kabinetti, eraldi saalid pisioperatsioonideks ja -kirurgiaks ning treeninguteks ja seminarideks.

VIV Living Tervisemajja on oodatud nii terved kui ka mõne tervisemurega inimesed, alates sünnist kuni vanemaealisteni. Pakume füsioteraapia ja pisikirurgia teenust ning nahaarsti, ortopeedi, käekirurgi ja psühhoterapeudi konsultatsioone täiskasvanutele, beebidele ja väikelastele, sh lapseootel ja sünnitanud naistele. Teenuste alla kuuluvad ka kehauu-

ringud, nahamoodustiste ja suguhaiguste diagnostika, elektriravi, grupitreeningud, ravi- ja spordimassaaž ning beebimassaaž,“ loetles Laura Päit. VIV Living Tervisemaja koondatakse erinevad spetsialistid ühe katuse alla, et inimestel oleks lihtsam oma tervise eest hoolt kanda. „Plaa-

nime oma teenuste valikut veel laiendada ning lähiajal liitub meie meeskonnaga veel arste ja spetsialiste.

Tervisemaja ruumid saavad valmis märtsis, aprillis toimub kabinettide ja üldalade sisustamine ning mais kliiniku avamine. Ettevõtte on juba sõlminud koostöölepingud enamike

teenuste pakkujatega ning värbab oma meeskonda liikmeid, kes soovivad töötada Pärnu kõige kaas-aegsemas tervisekeskuses. Täpsem info VIV Living Tervisemaja kodulehelt.

Laura Päit
VIV Living OÜ

Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine Tali külas

Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine algas Tali külas seltsimaja esisel platsil lipu heiskamisega Eesti Vabariigi hümniga saatel. Pidupäeva kõnes käsitles Peep Kaljuste maailma hetkeolukorda ja andis ülevaate ajaloolistest etappidest Eesti riigi vabaks võitlemisel. Kohalolijatel oli võimalik tutvuda Peep Kaljuste poolt välja pandud materjalidega kodukandi inimestest, kes võitlesid Eesti Vabariigi eest.

Piduliku osa lõpetuseks esinesid tantsulise etteastega Tali tantsutüdrukud. Kikepera Malevkond eks-

poneeris oma masinaid ja muud sõjavarustust, huvilistele oli võimalik proovida pähe kiivrit, selga kuulivesti ning uundistada relvi ja masinaid.

Päev jätkus vastlapäeva tähistamisega. Valmistati nõõpidest ja nõõrist vastlavurre, söödi hernesuppi ning vastlakukleid.

Suured tänud Kikepera Malevkonnale!

Kristi Kivistele maitsva supi ja vastlakuklite eest!

Kohtumiseni järgmistel üritustel ja koosviibimistel.

Lii Raudsepp

Naistepäevapidu Tali Seltsimajas

Selle aastane naistepäevapidu toimus 11.märtsil, mil paljud peolised lisaks Kilingi-Nõmmest, Tallinnast, Pärnust ja mujaltki leidsid tee Tali Seltsimajja. Pidu sai kohe korraliku hoo sisse ja tantsupõrand täitus kiiresti. Nii tore oli vaadata, kuidas pidu naudit.

Suure üllatuse tegid meie tantsutüdrukud Elisa Johanna, Sirli ja Maria (tänuõnad Eha Kuusele), kes esinesid lausa 3 tant-

suga. Sünnipäeva tähistanud Mariale pühendas ansambel „Sada ja Seened” laulu nimega „Maria”, millega kaasnes lõpus suur aplaus.

Tänuõnad tahaks öelda ka Lii Raudsepale, kes kattis lauad kommidega. Lõpetuseks suur tänu kõigile – peolistele, esinejatele jne. Aitäh ja tänuõnad ka ansambli poolt!

Astrid Ruusmann
Tali Seltsimaja juhataja

Foto: Lii Raudsepp

SURJU RAAMATUKOGUS

Raamatukogude aasta **sümbooliks on 52 erinevast mustri-ribast koosnev ring**. Ringi motiiv sümboliseerib terviklikkust ja keskpunkti olemist. Raamatukogud üle Eesti seovad kokku meie arusaamad iseendast, mälu, unistused, mõtted ja tunded – nii ehitub meie kõigi ühine kultuuriruum läbi meie endi.

Raamatukogude aasta-ring haarab endasse kõik ja on kõige keskel, ääremaad ja keskused on ringis võrdsed. Pole mahajääjaid, kõrvalejätuid ega väljatõugutuid. Kõik loevad aasta läbi ja üle Eesti.

52 erinevat mustri-ribatähistavad teema-aasta nädalaid. Iga riba on vormilt unikaalne, viidates aasta sisu eripalgelisusele ja rikkalikkusele. Mustrite mitmekesisus ja organiseeritus peegeldab raamatukogude olemust ja on kantud nende **missioonist: teadmiste koondamisest, talletamisest ja mõtestamisest**. Abstraktne kujundikeel, ribasid moodustav geomeetriliste kujundite jada on üle aegruumi ulatuv kood, mille taha on peidetud nii mine-

vik kui ka tulevik. Lood täis tähendusi, mis on loodud eilsest homsesse. Igapähele ja kõigile. Lood, mis on kirjutatud nii, et kogu Eesti loeb!

APRILL-JUUNI – fookuseks on RAAMATUKOGU KUI KOGUKONNA KESKUS. Raamatukogu on koht, kus igas vanuses kogukonna liikmed, lastest vanemaa- listeni, saavad koos käia. Iga raamatukogu on oma- moodi, mille kujundavad asukoht ja ruumid, kasutus- võimalused, raamatukogu- hoidja, lugejad, külastajad ja kogukond. Surju Raamatukogu asub külastajatele soodsas kohas, Surju teeninduskeskuse esimesel korrusel. Ajaloohõngulised ruumid on kõigile ligipääse- tavad, heas korras, hubasust lisavad rahulikud värvid, mugav sisustus ja erinevad IKT vahendid nii meelela- hutuseks kui vajalike inter- netitoimingute tegemiseks. Olles töötanud üksinda raamatukogus juba 11. aastat, siis ongi see raamatukogu paljuski minu nägu, mida on aidanud kujundada lugejad ja külastajad oma soovide ning ettepanekutega ja val- lavalitsus rahaliste vahendi- tega.

Milline on raamatukoguhoidjate roll, selle on kokkuvõtvalt kirja pannud *Rõngu raamatukogu direktor Laine Meos*: „Raamatukoguhoidja aitab kaasa

inimeste harimisele, kuid ta pole õpetaja; ta aitab hoida ja säilitada raamatuid, kuid ta pole arhivaar; ta sisustab ruumi ja valib mööblit, ent ta pole sisearhitekt; ta tegeleb küsitlustega, kuigi ta pole sotsioloog; ta koostab eelarve, planeerib kulusid, kuid ta pole raamatupidaja; ta pühib tolmu ja kastab lilli, kuid ta pole aednik- koristaja; ta suhtleb inimes- tega, kuulab nende rõõme ja muresid, kuigi ta pole psüh- holoog; ta koostab plaka- teid ja reklaame, ent ta pole kommunikatsioonijuht; ta aitab lugejaid töös arvutiga, kuid ta pole IT-spetsialist; ta vaatab üle seadusi ja õigus- akte, kuigi ta pole jurist; ta tegeleb hea meelega noor- tega, ent ta pole noorsootõ- taja; ta leiab vajaliku isegi ühe märksõna järgi, kuigi ta pole detektiiv.” Seda jada võiks veelgi pikendada ja nii ongi!

Olulisel kohal on koos-

töö valla teiste asutuste ja kodanikeühendustega – raamatukogud, kool, laste- aed, hooldekodu, rahvamaja, seltsid. Raamatukogu on avatud kõigile soovijatele nende huvitavate ideede ja mõtete elluviimiseks!

*** K E R A A - MIKA ÕPI- RING juba 30.03. kell 10.30**

*** Raamatute välja- panek: “UKRAINA – MITTE AINULT SÕDA...”**, Ukraina riigist, ajaloost, rahvastest, sümbo- litest, loodust, kultuur, va- tamisväärsused, rahvakom- bed, mälestused...

Kohtume Raamatukogus!

Riita Lillemets
Surju Raamatukogu
direktor

Kohtume raamatukogus!

2022 on raamatukogude aasta. Kilingi-Nõmme, Tihemetsa ja Tali raamatukogud ootavad ikka oma haid tuttavaid lugejaid. Tule ka sina, kes sa enne raamatukogus pole käinud. Praegusel äreväl ajal on raamatukogu on kohaks, mis loob kindlustunnet ja lugemis- protsess võib äkki näidata kätte elumõtte ja koha elus. Raamatuid saab panna ritta, ilma et oleks karta nende ümberkirjutamist või neisse pidevalt lisanduvaid täien- dusi, nagu paraku kipub olema arvutiklahvidel klõ- bistatavaga. Lõpetatud tekstides avaldatud seisukohtadega on võimalik nõustuda

või mitte, kuid igatahes on võimalik neile toetudes lii- kuda, kas edasi või tagasi, paremale või vasakule.

Kilingi-Nõmme raamatukogus saad valida ja viia koju kotitäie põnevaid raamatuid ja ajakirju, veeta vaba aega visates pilgu peale uudistele või surfa- tes internetiavarustes, teha arvutis vajalikke toimin- guid. Raamatukogus saad laenata lauamänge, joonis- tada joonistustahvli, osa- leda lugemisbingos, vaadata kunstiringi „Spekter” näi- tust ja tutvuda märtsikuu raamatunäitusega ”Kohtu- mised”...

Ene Heil
Kilingi-Nõmme
raamatukogu direktor

Kui arvutis märatseb viirus, kui telekast valutab pea, kui kõikjal on pöörane kiirus, on siiski üks sõber sul hea.

On raamatus pilte ja juttu, on raamatus paljugi muud, võib raamatut sirvida ruttu, võib veerida kas või kuus kuud.

Võib õhtul ta tulla su voodi, ja reisile sinuga veel. Ta on, nagu teda kord loodi ja muutlik ei ole ta meel.

End sinu eest ial ei peida, ta ootab sind päeval ja ööd, saad aimu, mis maailmas leida, kui raamatu lahti sa lööd.

Henno Käo

Surju Kool

Surju Kooli tegemisi

Õhus on tunda esimesi kevademärke. Nende val- guses teeme tagasivaate Surju Kooli tegemistesse.

Vabariigi aastapäeva eel, 22. veebruaril toimus Surju Koolis erakordselt põnev koolipäev, mis tutvustas lastele nii politsei, pääs- teameti kui ka kaitseliidu tööd ja varustust.

Eesti jõu- ja pääste- struktuure tutvustav päev Surju Koolis viidi läbi kooli hoolekogu ettepanekul ja kaasabil. Toredast päevast sai osa kogu koolipere, alates kõige pisematest hoiu- rühma lastest kuni põhi- kooli lõpuklassini välja.

Politsei rääkis enda tööst ning erinevatest politsei- ametitest ja valdkondadest, milles politsei tegutseb. Lastele näidati kiirreagee- rijate varustust, mida õpi- lased said ka ise lähemalt uurida, näiteks proovida pähe kiivreid. Külaskäis politseikoer ning õues tut- vuti erinevate politseisõi- dukitega. Muuhulgas tule- tati lastele meelde seda,

kuidas käituda liikluses, kui märgatakse vilkuritega alarmsõidukit. Lastesuu- reks rõõmuks said nad ise sireeni käivitamisnuppu katsetada.

Päästeameti tegemisi tutvustasid Kilingi-Nõmme vabatahtlikud päästjad, kel- lega koos tuletati meelde hädaabinumbrit ning aru- tati selle üle, millega pääst- jad tegelevad. Samuti said lapsed osaleda erinevates tegevustes ning katsetada varustust. Koos katsetati päästevesti õigesti selga panemist ning eriti suurt elevust tekitasid virtuaal- reaalsuse prillid, millega sai imiteerida nõrgal jääl kõndimist.

Koolimaja taha metsa alla pani Kaitseliit üles oma tehnika ja staabiltegi. Huvilised said lähemalt uurida erinevaid sõiduvahendeid, istuda veoautos ja kütta telki. Lastele räägiti nii metsas ellujäämisest kui ka tutvustati Kaitseliidu tege- misi üldisemalt.

7.-9. klassi õpilastele

Politseinik Andris Avamere politsei töövahendeid tutvustamas. Foto: Veronika Meibbaum

tulid oma tegemisi tutvus- tama Saarde valla noortevo- likogu liikmed, Surju kooli vilistlased Hanna-Simona Sirg ja Martti Tarsalainen, kes julgustasid noori uutel valimistel noortevoliko- gusse kandideerima.

23. veebruaril oli hea meel tähistada traditsiooni- liselt Oma Riigi 17. ja Eesti Vabariigi 104. aastapäeva. Pidulikul aktusel pidas

Oma Riigi president Heidi Kodasma aastapäevakõne, õpilased laulsid ja lugesid luuletusi, tutvusime Eesti Vabariigi iseseisvumise looga. Aktusele järgnes kätlemistseremoonia, kus õnnitlusi võtsid vastu pre- sident ja kultuuriminister Reimo Luik. Nagu käesole- val ajal kombeks, tuli leida õnnitlemiseks kätlemisele alternatiivsed viisid. Kõigi

Oma Riigi sotsiaal- ja kaitseminister Anne-Lissy Lebedeva, president Heidi Kodasma ja kultuuriminister Reimo Luik riigipirukat jagamas. Foto: Liis Virkus

Oma Riigi kodanike rõõ- muks järgnes riigipiruka jagamise tseremoonia. Riigipirukat jagasid presi- dent, kultuuriminister ning sotsiaal- ja kaitseminister Anne-Lissy Lebedeva.

11. märtsil tähistasime vastlapäeva ja saime kasu- tada selleks viimaseid lumeriismeid. Õpilased jagati segavõistkondadesse ja toimusid erinevad slaalo-

miga seotud võistlused. Samal päeval lõppes ka II trimester, mis oli väga edukas. Koolis on 71 õpi- last, kellest õpib headele ja väga headele hinnetele 55.

Kaunist kevadet kõigile!

Kokkuvõtte sündmustest tegid
Veronika Meibbaum
ja Liis Virkus

Kilingi-Nõmme Lasteaed „Kröll”

“Kui tahate, et teie lapsed oleksid intelligentsed, lugege neile muinasjutte, ja kui tahate, et nad oleksid väga intelligentsed, lugege neile rohkem muinasjutte.” A. Einstein

14. märtsil tähistasid Lepatriinude rühma lapsed emakeelepäeva. Terve märtsi teine nädal oli pühendatud raamatutele. Lapsed võtsid kodust kaasa enda lemmikud, mida me üheskoos nädala jooksul vaatasime ja lugesime. Pisikesed Lepatriinud olid väga eelil, et said sõpradele näidata enda raamatut. Emakeelepäevaks saime kokku uhke näituse.

Nädala jooksul valmisid plastiliinist pliiatsid ja koostöös õpetajatega täitsa esimesed enda volditud raamatud. Väikesed kirjanikud ja illustraatorid kujundasid igaüks endale väga omamäelised ja vahvad teosed. Silma-käe koostöö arendamine on eelduseks, et laps saab õppida kirjutama ja lugema.

Neljapäeval, 10.03. jalutasime Kilingi-Nõmme raamatukokku. Meie rühmale oli see täiesti esmakordne külastus ja kindlasti hakkame seal tihedamini käima. Soovitame ka lastevanematel regulaarselt külastada koos lastega raamatukogu, seal avaneb rikas ja imeline kirjanduslik keskkond, kus lapsed saavad tutvuda erinevate raamatutega ja laenutada neid endale koju.

Lugemishuvi tekitamiseks oleme loonud rühmaruumi lugemispesa. Lapsed saavad riulist võtta ise raamatuid, valik on mitmekesine ja jooksvalt vahetame ja muudame lektüüri, et lastel oleks ikka ja jälle avastamise rõõmu. Pesa on mõnus puhkepaik oma kahe kott-tooliga. Ei mõödu päevagi, kus lapsed seal ei käiks. Kes läheb lihtsalt puhkama, haarab ikka lõpuks endale raamatu kätte. Seal on tore olla nii üksi, sõpradega kui koos õpetajatega.

Meie õpetajatena kasutame ettelugemist igapäevases õppetegevuses, lastega individuaalselt tegeledes ja enne lõunaund saavad lapsed kuulata unejuttu. Lastele raamatu lugemine on üks parimaid võimalusi aidata kaasa kõne arengule: lapsed kuulevad uusi sõnu, samu sõnu kuulates erinevates lausetes kinnistuvad need paremini ja lapsed kuulevad uusi sõnu grammatiliselt korrektsetes lausetes. Ette lugemisel on väga oluline täiskasvanu ja lapse vaheline vestlus ning arutlemine loetu üle. See aitab mõista ja kinnistada

kuulnud.

Väikelaps on aktiivne ja lühikese tähelepanuvõimega, kuid mida tihedamini raamatuid ette loetakse, seda paremini õpivad võsukesed keskendumise. Lastele tähelepanuvõime pikeneb, mäluhaht suureneb ja suure tõenäosusega okavad nad ennast ka paremini väljendada. Neil areneb kuulmisoskus ja kujutlusvõime.

Raamatu vaatamine ja lugemine peab olema alati meeldiv tegevus. Lapsega lugemiseks on väga palju võimalusi. Raamatut ei pea algusest lõpuni korraga läbi vaatama, võib alustada ükskõik mis leheküljelt. Ei pea lugema täpselt selliseid lauseid, mis on raamatus kirjas, neid võib kohandada, lihtsustada juttu või hoopis ise teksti välja mõelda. Väga palju saab rääkida ainult piltide järgi ja teksti osa võib ära

jätta. Lapsele tuleb lugeda aeglaselt, pausidega ja tähelepanu saamiseks võib oma häält moonutada. Vestluse arendamiseks saab täiskasvanu esitada lapsele suunavaid küsimusi. Võimalusi on palju ja mitte ükski neist ei ole vale.

Iga kord ei pea võtma uut raamatut lugemiseks. Lapsed tihti eelistavad üht ja sama raamatut, kordustest tajuvad lapsed turvatunnet ja laps leiab tekstist ikka ja jälle midagi uut, sõnad ja laused kinnistuvad.

Kunagi ei ole liiga hilja alustada lastele ettelugemist! Kõige paremaks eeskujuks on lugevad täiskasvanud. Raamatulapseks kasvamine nõuab vanemate pühendatud aega ja pingutust, aga see on vaeva väärt.

Lepatriinude rühm

Tunnustusauhind „Lastega ja lastele“ ootab kandidaate

Taas on kõigil võimalus esitada kandidaate tunnustusauhinnale „Lastega ja lastele“, et tõsta esile neid, kes teevad Eestis laste ja noorte elu paremaks.

Kandidaate saab esitada 11. aprillini. Selleks tuleb õiguskantsleri kodulehel avaldatud vormile kirjutada tunnustust vääriva inimese või organisatsiooni nimi ning lisada lühike põhjendus, miks esitate auhinnale selle kandidaadi.

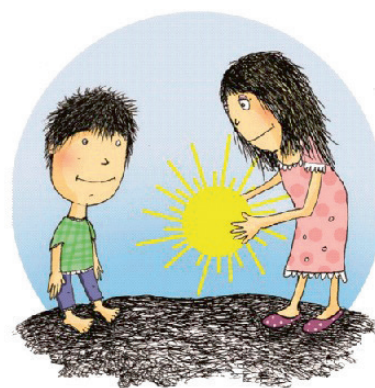
Tunnustusauhinda „Lastega ja lastele“ antakse välja üheksandat korda. Vabariigi President ja õiguskantsler kuulutavad laureaadi välja lastekaitse

sepäeval, 1. juunil.

Auhindu jagatakse kolmes kategoorias: „Lapse suur tegu“, „Muutuste looja“ ja elutööpreemia. Peale selle tunnustab lastest ja noortest koosnev komisjon üht auhinnale esitatud kandidaati, kelle tegevust nad ise kõige silmapaistvamaks peavad.

Tunnustusauhinna statuudi ja seniste laureaadi kohta leiab teavet õiguskantsleri kodulehelt.

Janar Filippov
Õiguskantsleri Kantselei

Tunnustusauhind
**LASTEGA
ja lastele**
ootab kandidaate!

Lemmikloomade vaktsineerimine marutaudi vastu on hädavajalik

Koerte ja kasside vaktsineerimine marutaudi vastu on parim viis kaitsta lemmikud surmava nakkushaiguse eest. Lemmikloomade vaktsineerimine aitab ennetada inimeste võimalikku nakatumist haigusesse, mis lõppeb surmaga.

Põllumajandus- ja Toiduameti loomatervise ja -heaoluosakonna peaspetsialisti Enel Hakmanni sõnul on Eestis väga palju koeri ja kasse, kes on marutaudi vastu vaktsineerimata. Täna pole marutaud meil levinud, kuid see olukord võib väga kergelt muutuda, sest haigust levitavad metsloomad, kes võivad meieni jõuda nakatunud naaberriigist üle piiri tulles.” Lisaks võib marutaud kergesti levida kaugele vahemaade taha vaktsineerimata lemmikloomaga, kes liigub inimesega kaasa ühest riigist teise.

Eesti on olnud tänu kestvatele tõrjemeetmetele juba kümnendi marutaudi vaba maa, kuid see raske haigus ohustab meid pidevalt.

„Kuna soovime sõja tõttu kannatavaid loomi ning nende omanikke aidata, peame arvestama, et käesoleval ajal kaasneb

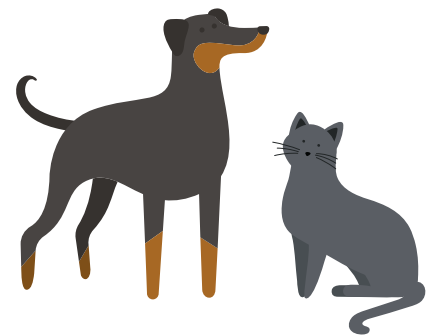
selliste loomade Eestisse jõudmisega marutaudi nakatumise riski mõõdukas tõus. PTA koostöös loomaarstidega teeb kõik, et kaasnevaid riske maandada, aidates põgenike loomi identifitseerida, vaktsineerida ning korda teha dokumentatsiooni. Samuti kontrollitakse üle saabuvate loomade terviseseisund ning antakse omanikele käitumisjuhised haigusriskide vähendamiseks.

Kutsume kõiki Eesti lemmikloomade omanikke panustama sõja tõttu kannatavate loomade abistamiseks ning meie oma lemmikloomapopulatsiooni tervisliku seisundi hoidmiseks. Palume lemmikloomade omanikel vaadata üle, kas nende koer ja kass on viimase kahe aasta jooksul vaktsineeritud marutaudi vastu. Juhul, kui regulaarne marutaudivastane vaktsineerimine on jäänud tegemata, palume pöörduda esimesel võimalusel loomaarsti poole,” kutsus Hakmann inimesi oma lemmikuid vaktsineerima.

Kilingi-Nõmme Loomakliinik on avatud T-L 9–12, infotelefon 503 4601.

Rohkem infot lemmikloomade vaktsineerimise ja marutaudi kohta leiab marutaud.ee.

Põllumajandus- ja Toiduamet

**27. MÄRTSIL KELL 12
PILLIMÄNGU ÕPITOAD
LÄHKMA KÜLAMAJAS –**

väikekannel, akordion, karmoška, mandoliin ja viiul, rahvalikud laulud, pärimuslikud rütmipillid, kitarr algajatele, kitarr edasijõudnutele, eesti lõõts, harf.

Sisepääs ainult eelregistreerimisega
avekartau1@gmail.com ja vastavalt Covid-nõuetele.

Projekti on rahastatud kohaliku omaalgatuse programmist.

Saarde läbi ajaloo prisma

242

1961

5. märtsil peeti Tihemetsa lasketiirul laskevõistlus. Kõige täpsema käega oli August Mitt „I. Mai“ kolhoosist, kes laskis 246 silma 300-st. Teiseks jäi Vello Rääbis 238 ja Jüri Raude 233 silmaga.

Linna uued juhid eesotsas Leonhard Ormissoniga võtsid tööplaani kesklinna heakorrastamise – korras-tada kesklinna park, katta kala-lihapoe (praegu Pärnu tn 27) ümbruse kõnniteed asfaldiga, katta kruusaga kesklinna ja metsamajandi vahelised kõnniteed.

Aktiivsemad linnaelu edendajad olid trükikoja direktor Juhan Haki, haigla arst Jane Oro, lasteaia juhataja Elmar Kuningas, haigla laborant Leida Voll, linna heakorralduskomisjoni esimees Valter Martoja ja pensionärid Kaarel Jürisoo ning Jaan Kukk.

9.-10. märtsil toimus Abja rajooni kultuurimajas koolide isetegevuse ülevaatus-kontsert. Kilingi-Nõmmest esinesid tütarlaste ansambel, mudilasorkester ja Maaja Moppel viiulil.

Parimad akrobaadid olid Kilingi-Nõmme Keskkoolist Mare Olde, Eve Luts, Eha Salumets, Mai Toodu ja Valve Petermann. Ühe hindaja kommentaarid: Tõlla algkooli lastel oli vilets esinemiskultuur, olid laval abitud; Tali 8.-kl kooli tantsudes puudus hoog ja vene tants kaldus labasusse; Kanaküla 7.-kl kooli tütarlaste vene rahvatantsus „Sõbratarid“ ei tundud vene tantsu põhisammu.

11. märtsil toimunud maa klubiliste asutuste kunstilise isetegevuse ülevaatusel pälvis Allikukivi rahvamaja rajooni rändpunalipu. 1960. a andsid Allikukivi isetegevuslased 39 kontserti, rahvamaja juures töötas 10 ringi 200 osavõtjaga.

Uutest tantsudest tantsiti koolipidudel rockenrolli, tšatšat, tinnat ja lipsit. Tantsupõrandal paistsid silma Tihemetsa tehnikumi poisid.

Nõmme sovhoos sai 2 uut tõstukit MTZ-7, nendega hakkasid tööle Maimu Kuhi ja Edgar Randoja.

Kilingi-Nõmme Tarbijate Kooperatiiv arenes hoog-

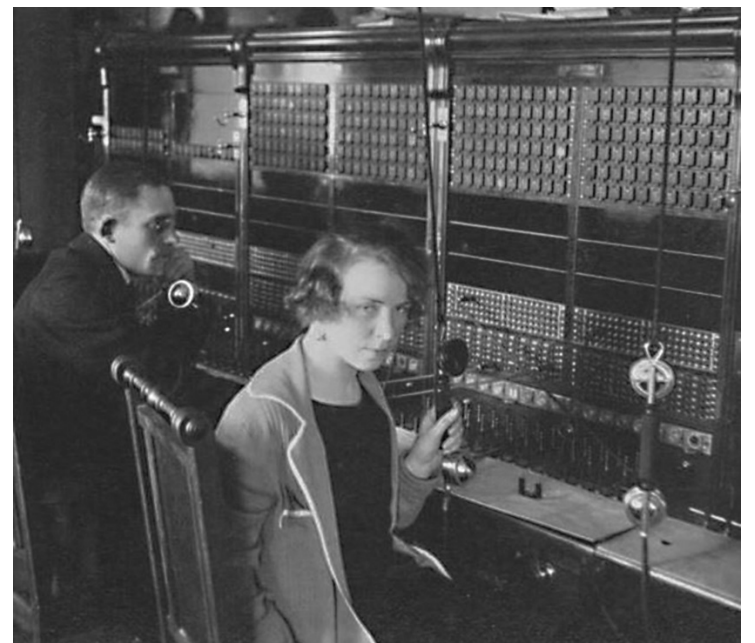
salt. Tihemetsa tehnikumi söökla (juhataja Leida Orro) rakendati tööle iseteenindavana ja nii said 300 õpilast 1,5 tunniga söönuks. Linna söökla valmistas toite ka koju viimiseks, sel puhul anti 10% allahindlust. Lõunasöök viidi kooli ja Voltveti võitööstusesse. Kondiitritsehh töötas kahes vahetuses. Tuulikul avati uus kauplus. Marana kaupluses oli töölisel võimalik ka einestada. Tõlla sovhoosis alustati uue kauplus-söökla ehitust, Kilingi-Nõmme Metsamajandis ja linna trükikojas avati müüjate müügipunktid. Talile kavatseti uus pood ehitada 1962. a. Kooperatiivi tublimateks töötajateks olid kaupluslao müüja Jaan Palmre, toidukaupluse juhataja Ilse Volt, universaalkaupluse kangaskaupade osakonna juhataja Salme Talts ja Tali maakaupluse müüja Raissa Grossmidt.

Väljaküla 7.-kl kooli õhtuses maanoorte koolis andsid tunde õpetajad Hulda Tauram, Jaan Kobin, Olev Paju, Lydia Siitan ja Tiia Talts. Õhtukool andis voi-

maluse saada kooli lõputunnistus viieteistkümnel töötajal – teenistujal, kel haridustee pooleli jäänud.

Kanaküla rahvamajas said valijatega kokku saadikukandidaadid Heino Teder, Fjodor Sang, Vello Saar, Silvia Kallit, Lehte Reinberg, Martin Risu ja Oskar Jõöks. Matsamajandi pasunapoised mängisid pilli ja tantsu löid Kanaküla 7.-kl kooli tantsijad.

19. märtsil oli linnas ja rajoonis ENSV kohalike nõukogude valimiste päev ning selle puhul näidati Kilingi-Nõmme kinos filmi „Ei tabata, pole varas“. Rajooninõukogu valimistel hääletas 99,8% ja linnanõukogu valimistel 99,7% valijate üldarvust. Kilingi-Nõmmest ja ümbruskonnast valiti Abja Rajooni TS Nõukogusse Juhan Haki, Andrei Ilves, Leopold Karu, Aita Kiilas, Maimu Kuhi, Helga

Telefoni keskjaama kõnede ühenduste kommutaator

Kurm, Helmut Kütt, Herta Lepla, Märt Margus, Juhan Mälksoo, Rein Oro, Endla Nurmsoo, Hilja Olde, Laine Orgvee, Olga Otsstavel, Aino Reidla, Feodor Sang, Vilma Sarv, Ilmar Soobik, Richard Soobik, Salme Talts, Asta Teder, Heino Teder, Arnold Tõnspöeg, Helmi Vabrit, Maksim Vahter, Marta Vahter, Laine Valdmaa.

Kalital „Kingsisepa“ kolhoosis said mitmed maja-

pidamised, Kalita ja Külge kool ning Kalita võitööstus voolu majja. Võeti kasutusse 3 uut alajaama koos 10 km madalpinge liiniga.

Abja Kohaliku Majanduse Kombinaat alustas Kilingi-Nõmmes Pärnu tn 61 villa vahetust villase lõnga vastu.

Jätukub
Olev Paukson

SPORT

Lõppes Pärnumaa talvine karikasari discgolfis

Möödunud aasta novembris alanud kaheksaetapiline Pärnumaa talvine discgolfi sari lõppes märtsi esimesel nädalavahetusel aset leidnud Pärnumaa Talviste Meistrivõistlusega. Meie valla kettagolfaritest õnnestus Marie Kielasel võita naiste arvestuses üks etapp, olla kolmel korral poodiumi keskmisel, s.h viimasel etapil toimunud talvistel meistrivõistlustel ning korra madalamal astmel. Sarja kokkuvõttes tagas see arvestatava viienda tulemuse. Vaid nädal varem samal rajal toimunud Eesti Talvistel Meistrivõistlustel saavutas 21 naise konkurentsis Marie samuti viienda koha. Juunioride arvestuses võttis Rico Kalde osa kahest Pärnumaa sarja viimasest etapist, millest ühe võitis ja viimasel, meistrivõistluste etapil saavutas kolmanda koha. Kokkuvõttes samuti viies tulemus. Harrastajate klassis võistles Haivar Kielas kuuel etapil, mis tagas talle 29 võistleja seas arvestatava kuuenda koha.

6. mail stardib kolmandat aastat Saarde kinnine discgolfi sari.

Noorte, juuniorite ja seeniorite Eesti MV klassikalises jõutõstmises

Saarde Pullid olid 26. veebruaril Palal toimunud võistlusel viie mehega. Debüüdi tegid meie noorsportlased. Noorte arvestus võitis Elmar Jefimov -66 kg klassis esikoha ja juunioride arvestuses saavutas Karl-Martin Krapp -105 kg klassis teise koha. Seenioridest võitsid Tanel Buström M1 -93 kg ja Assar Tallo M2 -105 kg klassis esikohad. Günter Koovit saavutas M1 kõige raskemate meeste kaaluklassis teise koha.

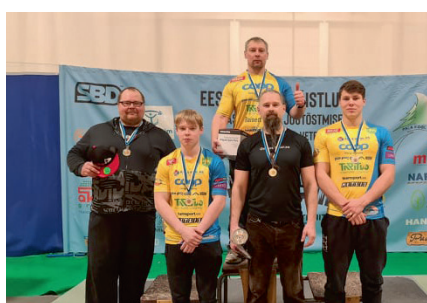
Toivo Tallo
Kilingi-Nõmme Spordihoone juhataja

Marie Kielas 1. koht Pärnumaa Talvine karikasari, Pärnu-Jaagupi etapp

Rico Kalde Pärnumaa Talvine karikasari 2022, Kilingi-Nõmme etapp I koht

Saarde Pullid
EMV-I Palal

24. veebruaril alustas Saarde rahvaspordisari oma neljandat hooaega. Vabariigi aastapäeva toimunud laskesuusa matkal oli 21 huvilist. Möödunud aastal toimunud sarjal osales 570 inimest. Suur hulk neist päris mitmel üri-

tusel. „Liigume edasi 2022“ on kavas 14 sündmust. Aprillikuus toimub 10. Kahe spordihoone matk ja Jüriöö teatejooks ümber Surju paisjärve. Lisainfo sündmuste kohta leiad Sport Saardes kodulehelt www.sksaarde.ee.

Saarde rahvaspordisari

Liigume edasi 2022

SAARDE VALD

SK SAARDE

1	24. veebruar	Aastapäeva suusamatk
2	14. aprill	Kahe spordihoone matk
3	23. aprill	Jüriöö teatejooks
4	7. mai	Saarde kaitsepäev / Täpsuskütt
5	11. mai	COOP Kilingi-Nõmme MAIJOOKS
6	1. juuni	Alas-Kuul hüppapäev
7	25. juuni	Kõveri spordipäev
8	31. juuli	Kilingi-Nõmme triatlon
9	20. august	Surju rattamatk
10	24. september	Kolme koolimaja jooks
11	aprill - oktoober	Saarde discgolfi sari
	8. oktoober	Kilingi-Nõmme lahtised MV discgolfis
12	13. november	Isadepäeva Seiklusorienteerumine
13	19. november	Ennu Lauamänguse mitmevõistlus
	9. detsember	Koroona (noorte)
	26. detsember	Koroona (M+N)
14	november - detsember	Kiirusliku vastupidavuse tšempionaat

Osaledes vähemalt pooltel sündmustel, saad auhinna nimelise Saarde valla esindussärgi

www.sksaarde.ee

Kriisiks valmistumine toob meelerahu

Kriisi korral on kõige olulisem, et inimesed oleksid selleks hästi valmistunud – kodus on olemas varud ning läbi on mõeldud kriisiolukorras tegutsemise plaanid. Kui tegevused on aegsasti läbi mõeldud ja varude eest hoolt kantud, saabub ka meelekindlus, et kriisi korral on iseseisev toimetulek mõneks ajaks tagatud.

Kõige paremini on kriisideks valmistunud Lääne- ja Lõuna-Eesti elanikud. Nendes piirkondades võimutsevad mitmel korral aastas tormid, mis viivad

ära elektri ja tekitavad ka muud pahandust. Kõige haavatavamad on kriisi korral linnaelanikud ning ennekõike kortermajades

elavad inimesed. Lisaks on kehavam valmisolek muukeelsetel ning 65-aastastel ja vanematel Eesti elanikel. Mida suurem on kriis, seda rohkem võtab abi kohalejõudmine aega.

Kõik kriisideks valmistumiseks vajalikud juhised leiab veebilehtedel kriis.ee, olevalmis.ee ja rescue.ee. Lisaks on hea laadida endale alla Naiskodukaitse loodud rakendus „Ole valmis!“.

Maris Moorits
Päästeamet

Kriisiolukorras valmistumise meespea

- Mõtle, milliseid vahendeid ja varusid vajab su pere, et iseseisvalt ühe nädala jooksul hakkama saada. Arvesta võimalusega, et kriisiolukorra tõttu ei saa kodust lahkuda, kaubad ei ole kauplustest kättesaadavad või muud eluliselt tähtsad teenused (elekter, veevarustus jm) ei toimi
- Mõtle, kus ja kuidas varusid hoida, et need oleksid lihtsasti kättesaadavad sulle ja sinu lähedastele
- Igapäevaselt mittekasutatavaid vahendeid on soovitatav pakkida eraldi kotti. Osa evakueerimiseks vajalikest vahenditest on mõistlik hoida autos, näiteks mobiiltelefoni autolaadija, teedeatlas, lumelabidas jmt.
- Uuenda varusid regulaarselt
- Põlevmaterjali (vedelkütus, gaas, küttepuid jne) varumisel järgi tuleohutusnõudeid ja hoiustamise tingimusi

Seitsme päeva soovituslik varu

- Joogivesi**
 - 2 liitrit inimese kohta ööpäevas, lisaks 1 liiter inimese kohta ööpäevas toidu valmistamiseks
- Toit**
 - Pool varudest ei tohiks vajada valmistamist
 - Konservid
 - Pakisupid
 - Kuivikud
 - Pähklid, kuivatatud puuviljad
 - Küpsised, maiustused, müslibatoonid, mesi
 - Vajadusel beebitoit
- Esmaabivahendid**
 - Esmaabivahendite komplekt
- Hügieenitarbed**
 - Seep
 - Desinfitseerimisvahend
 - Tualettpaber
 - Pabersalvrätid
 - Niisked puhastuslapid
 - Suured prügikotid (50 l)
- Valgusallikad**
 - Taskulamp ja varupatareid / päikesepatarei või dünamoga töötav taskulamp
 - Patareitoitel lamp või latern ja varupatareid / petrooleumilamp koos lambiõliga
 - Tormilatern
 - Küünlad
 - Tikud
- Raadio**
 - Patareitoitel raadio ja patareid mitmeks kasutuskorras / päikesepatarei või dünamoga raadio
- Tööriistad**
 - Nuga
 - Käärid
 - Kleeplint
 - Kile
- Söögiriistad**
 - Ühekordsed toidunõud
 - Konservivajaja
- Ravimid**
 - Retseptiravimid
 - Valuvaigistid
 - Palavikualandajad
 - Allergiavastased ravimid
 - Seedehäirete ravimid
 - Põletusvastane vahend
 - Külmetusvastased ravimid
- Küttematerjal**
 - Vedelkütus
 - Gaas
 - Küttepuid
- Akupank**
 - Akupank mobiilsete seadmete laadimiseks
- Muu vajalik**
 - Sularaha pere vajaduste katmiseks ühe nädala jooksul
 - Mask hingamisteede kaitseks (näiteks tolmu-mask)
 - Tulekustuti ja -tekk
 - Autokütus
 - Vajadusel lemmikloomatoit ja lemmiku ravimid

Kuidas helistada hädaabinumbrile, kui operaatoril pole levi?

- Tee SIM-kaart telefonis mitteaktiivseks. Nuppudega telefonist võta lihtsalt SIM-kaart välja ja helista seejärel 112.
- Nutitefon tuleb taaskäivitada ja jätta seejärel SIM-kaardi PIN-kood sisestamata ning helistada 112. Pärast hädaabikõnet aktiveeri SIM-kaart uuesti. Vaid aktiveeritud SIM-kaardi korral saab päästekorraldaja levi olemasolul sulle tagasi helistada, kui selleks tekib vajadus.
- Kui igasugune telefonside puudub, mine abi kutsuma lähimasse päästekomandos, politseijaoskonda, kiirabi baasi või haigla erakorralise meditsiini osakonda.

Olulised telefoninumbrid | Olulised veebileheküljed

- Hädaabinumber 112
- Riigiinfo telefon 1247
- Perearsti nõuandetelefon 1220
- Elektrilevi rikketelefon 1343
- Maanteeinfo 1510
- Kriis.ee
- Olevalmis.ee ja rakendus „Ole valmis!“
- Rescue.ee

Valminud on kogukondade kriisiks valmisoleku hindamise tööviik

Pärnumaa Omavalitsuste Liidu turvalisuse nõukogu eestvedamisel valmis kogukondade kriisiks valmisoleku hindamise tööviik.

Tööviik koosneb seitsmest peatükist, mis käsitlevad eri teemasid, näiteks info liikumist ning käitumist tulekahju, üleujutuse või evakuaatsiooni korral. Tööviik on koostatud just külakogukonna, seltsingu või ka lihtsalt lähestikku elava sõpruskonna vaates ning keskendub sellele, kuidas seesama kogukond saab koos toimetades ennast ise aidata.

Tööviik annab võimaluse läbi mõelda, millised kriisid kodukohta tegelikult ähvardavad ning mida on juba tehtud ja vaja teha kriisid hakkamasaamiseks ja kriisikahjude ennetamiseks. Peatükkide juures on välja toodud ka juhendid olukorras käitumiseks. Tööviiku koostajad ei soovinud jääda lihtsalt õpetussõnade juurde, vaid anda võimaluse põhjalikumaks süvenemiseks.

Tööviiku valmimisele andsid panuse Pärnumaa Omavalitsuste Liidu turvalisuse nõukogu liikmed, Tartu ülikooli magistritudendid ning Saarde ja Häädemeeste valla külaseltsid. Projekti vedas OÜ Toimevõimendi Eiko Tammisti juhti-

KOGUKONNA KRIISITÖÖVIHK

Pärnumaa 2022

misel, tööviiku idee tuli Pärnumaa arenduskeskuse rahvatervise ja turvalisuse spetsialistilt Karmen Vesselovilt. Tööviik valmis Sise-ministeeriumi elanikkonna kriisiks valmisoleku maakondliku edendamise rahastusest.

Tööviik on allalaetav Pärnumaa Arenduskeskuse kodulehelt ja valla kodulehelt.

Tulevikus on plaanis tööviikut täiendada uute valdkondade ja kogukonna riskimaatriksiga.

Karmen Vesselov
Pärnumaa Arenduskeskus

Taimede ja seemnete ostmise ABC

Kui mitte kõik, siis vähemalt paljud inimesed armastavad elusaid taimi ja kaunistavad nendega oma maja, rõdu või aiamaad. Ja kes ei tahaks istutada ja kasvatada värskeid ürte, kartuleid, maasikapõõsaid ja viljapuid, mis silmailu pakuvad ja hinge rõõmustavad! Niisiis tuleme meelde mõned reeglid.

1. ostke ainult terveid taimi – nii säästate raha ja närve, mida taimahaiguste ja kahjurite vastu võitlemine kulutab.

2. valige taimed alati selle järgi, kuhu kavatsete need istutada. Vastasel juhul ei saa taim piisavalt valgust ega toitaineid, on stressis ja muutub vastuvõtlikumaks haigustekitajatele ja kahjuritele, mida tõmbavad ligi stressis taimedest erituvad ained.

3. vähem oluline see, kust ja kuidas kavatsete taimi osta. Kõige usaldusväärsem on taimi osta aianduskeskusest või puukoolist. Miks just sealt? Nii on ostjal võimalus taim ise üle vaadata ning veenduda, et visuaalsel vaatlusel ei ole märke kahjurite esinemisest või muudest kahjustustest. Seal tagatakse taimedele korralik hooldus ja sobivad tingimused, sest kaup peab ju pikaks ajaks atraktiivseks jääma. Kohalikes puukoolides kasvatatavad taimed on kohalike kliimatingimustega paremini kohanenud. Lisaks saab puukooli omanik nõu anda, kuidas valitud taimi õigesti istutada ja hooldada (väetada, kärpida). Enamik taimede tootmise ja müügi tegevustest puukoolidest on kantud taimetervise registrisse ning nende tegevust kontrollivad regulaarselt Põllumajandus- ja toiduameti spetsialistid. Kontrolli käigus kontrollitakse taimede vastavust kehtestatud fütosanitaarnõuetele.

Foto 1. Kaitsealale kohustuslik taimepass tööendab, et istikud pärinevad viljapuu-bakterpõletikust (*Erwinia amylovora*) vabadest piirkondadest ning Eestis toodetud istikute puhul kontrollitud tootmiskohtadest, kus on igal aastal viljapuu-bakterpõletiku määramiseks proovid võetud

Tasub teada, et Eestis kehtivad teatud taimeliikidele kindlad fütosanitaarnõuded ja isegi impordipiirangud Euroopa Liidu piires.

Kui plaanite osta patogeeni *Erwinia amylovora* e viljapuu-bakterpõletiku (lisainfo <https://pta.agri.ee/viljapuu-bakterplet>) suhtes haavatavaid dekoratiiv- või viljataimi – õun (*Malus* sp.), pirn (*Pyrus* sp.), pihlakas (*Sorbus* sp.), viirpuu (*Crataegus* sp.), tuhkpuu (*Cotoneaster* sp.), toompihlakas (*Amelanchier* sp.), ebaküdoonia (*Chaenomeles* sp.), küdoonia (*Cydonia* sp.), Davidi fotiinia (*Photinia davidiana*), villpööris (*Eriobotrya*), tuliastel (*Pyracantha*) –, siis need peavad vastama kaitseala nõuetele seoses patogeeni. Eestis on alates 2005. aastast selle taudi suhtes kaitsevõõndi staatus ning taimi saab siia tuua ainult puhvertsoonidest või samasugustest kaitsevõõndidest (Soome, Läti, Leedu) nagu Eesti ise. Loetletud taimede müügil jaemüügipunktides tuleb neile kaasa anda taimepassid, millel on nende jaoks kohustuslik PZ-ERWIAM märgistus (vt foto 1). Kui märgistus puudub, siis on tegemist fütosanitaarnõuete rikumisega, millest tuleks teatada

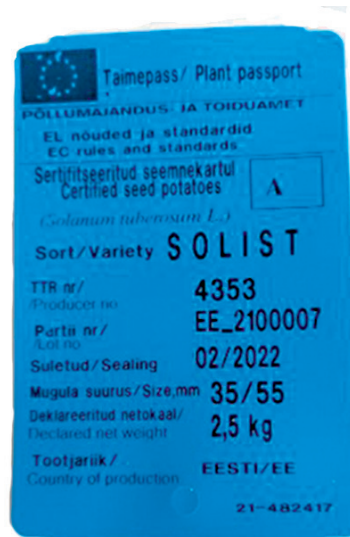

Foto 2. Seemnekartuli sertifitseerimisandmete etikett ja taimepass

Põllumajandus- ja toiduameti e-posti teel taimetervis@pta.agri.ee.

Kui soovite kartulit kasvatada, on soovitatav osta istutusmaterjaliks sertifitseeritud seemnekartul. Aianduskeskused pakuvad üsna laias valikus erineva valmisperioodiga kartulisorte alates varasest ja keskvalmivatest ning lõpetades hilistega. See on kvaliteetne sordile vastav istutusmaterjal, mis on vaba karantiinihaigustest ja kahjuritest. Kui ostate seemnekartuli, on garanteeritud suurem ja hea kvaliteediga saak. Seemnekartulit ostes tuleks tähelepanu pöörata pakendile kinnitatud etiketi olemasolule. See sisaldab sertifitseerimisandmeid ja taimepassi (vt foto 2). Tungivalt ei soovita kasutada istutusmaterjalina söögikartulit. See materjal võib olla nakatunud viiruste või kahjuritega, mis võivad märkimisväärselt vähendada kartuli kvaliteeti ja saagikust, samuti nakatada teisi peremeeskultuure.

Mis tahes Eestis või teistes ELi riikides toodetud taimede või seemnete ostmisel veebist tuleks tähelepanu pöörata taimepassi olemasolule, mis kinnitab, et taimed on tootnud registreeritud tootja, kelle üle teostatakse fütosanitaarjärelevalvet. Kui ostmisel ei esitata taimepassi, siis andke sellest teada, saates meili aadressile taimetervis@pta.gri.ee.

Huvipakkuvat taimse toodangu kohta täpse info saamiseks soovime pöörduda Põllumajandus- ja toiduameti spetsialistide poole (www.pta.agri.ee) või kirjutada e-posti aadressil pta@pta.agri.ee või taimetervis@pta.agri.ee.

Maria Brizmer
Põllumajandus- ja Toiduamet

Kasuta oma kodumaja rekonstrueerimiseks või päikesepaneelide paigaldamiseks KredExi väikeelamute rekonstrueerimistoetust!

Taotlusvooru avatakse 6. aprillil. Taotluse esitamiseks vajalikke ettevalmistusi saad teha juba praegu.

- Kooskõlasta tegevused ja nõuded ehitusprojektile kohalikus omavalitsuses.
- Telli ehitusseadustikust tuleneva kohustuse korral plaanivatele töödele ehitusprojekt.
- Võta vähemalt kolm hinnapakumust.
- Täida energiatarbimise andmete esitamise vorm.

- Võta päikesepaneelide rajamise korral liitumispakkumine.
- Täida taotlus ja allkirjasta.

Terviklikul rekonstrueerimisel saab toetust vastavalt piirkonnale kuni 50% tööde kogumaksumusest maksimaalselt 40 000 eurot.

PS! Toetus on mõeldud majadele, mis on kasutusele võetud enne 2000. a.

Vaata täpsemaid tingimusi www.kredex.ee/majaduueks.

KREDEX Väikeelamute rekonstrueerimistoetus 2022	
Milleks kasutada?	Toetuse maksimaalne määr
Uksikute tööde tegemine	kuni 20% ja kuni 20 000 €
Elamu terviklik rekonstrueerimine	(Tallinn & Tartu) kuni 30% ja kuni 20 000 €
	(Harjumaa vallad, Tartu ümbruse vallad)* kuni 40% ja kuni 30 000 €
	(mujal Eestis) kuni 50% ja kuni 40 000 €
Päikesepaneelide soetamine ja paigaldamine	kuni 30% ja kuni 20 000 €
www.kredex.ee/majaduueks	
* Harku vallas, Jõelähtme vallas, Kõli vallas, Märjamaa linnas, Rae vallas, Saku vallas, Saue vallas, Väija vallas, endise Koeru valla ja Nissi valla muu osa 2017. aasta 14. oktoobri seisuga, Viimsi vallas, Lääne vallas, Kärli vallas ja Tartu valla muu osa 2017. aasta 14. oktoobri seisuga ning endise Tahrivere valla muu osa 2017. aasta 14. oktoobri seisuga.	

Kilingi-Nõmme klubis Saarde Pärimuspäev 2022

Laupäeval 9. aprillil kell 12.00-15.00

Kilingi- Nõmme klubis:

- Laulud, tantsud (õpilased, väarikad, lõõtspill)
- Pärimusansambel Trad. Kvintessents
- Madis Arukase loeng „Saarde kihelkonna sünniloost ja pärimusest“
- Pärimusteemaline mälumäng
- Töötoad

Info: klubi@saarde.ee, tel. 55695715

tasuta

Märts on viimane aeg ennetada kevadisi ja suviseid konflikte hoonetes pesitsevate lindudega

Linnud hakkavad varsti valima neile sobivaid pesituspaiku. Keskkonnaamet soovib majaomanikel ja korteriühistutel kontrollida üle ning vajadusel takistada lindude ligipääs võimalikele pesaehituskohtadele hoonetes.

Sigimisperiood on looduses kõige olulisem ja tundlikum aeg. Lindude ja ka teiste loomade häirimine sellel ajal on ebaetiline ning seadusega keelatud.

„Linnud on looduse loomulik osa. Kui majaomanikul on varasematel aastatel olnud konflikte pesitsevate lindudega, siis just praegu, enne suurema pesitsushooaja algust on mõistlik ehitada

sed üle kontrollida. Kevadeti tasub katused, räästaalused ja -avaused, pööningud, voodritagused, rõdud, aga ka laoplatsid, pooleliolevad ehitised ja muud inimese poolt tihti kasutatavad kohad hooldada ja vajadusel takistada lindude ligipääs. Pesitsusajal on selleks juba hilja,“ ütles Keskkonnaameti looduskaitse peaspetsialist Tõnu Talvi.

Paljud asulates elavad linnuliigid on inimkaaslased, kelle pesitsuspaigad on seotud hoonetega. Näiteks hakid võivad ehitada oma pesa ventilatsioonisüsteemidesse, varblased või kärbsenäpid maja voodri vahele. Tuvid pesitsevad sageli hoo-

nete karniisidel, kajakad aga katustel.

Asulates pesitsevate lindude elu on huvitav jälgida. Samas on Keskkonnaamet saanud igal aastal teateid kajakatest ja varestest, kes ründavad oma poegade kaitseks inimesi. „Samuti võib inimesi häirida, kui pesapojad roojavad pesa lähiümbrust või juba varahommikul lärmakalt toitu manguvad. Sellised probleemid tabavad majaomanikke mais või juunis. Kui soovite neid ennetada, on õige tegutseda just praegu, enne peamise pesitsushooaja algust,“ sõnas Keskkonnaameti looduskaitse peaspetsialist Tõnu Talvi.

Paljusid liike meelitab inimeste lähedusse pesitsema lihtsasti kättesaadav toit. „Lihtsad toitumisvõimalused suurendavad oluliselt näiteks vareste, hakide ja kajakate arvukust ja pesitsemise tõenäosust inimese lähedal. Seetõttu on mõistlik vältida lindudele lihtsaid toidu leidmise võimalusi meie kodude juures – linnalinde mitte toita, katta kompostihunnikud ning kasutada suletud prügi-kaste,“ mõõnis Tõnu Talvi.

Praktilisi nõuandeid:

- Kata võrguga või paranda võimalikud avaused ja augud räästaalustes ning mujal.

- Hoia oma katused risust ja muust võimalikust pesamaterjalist puhtad. Lamekatusel ja rõdul ära hoia tarbetuid esemeid.
- Vajadusel kasuta sobivaid peletusvahendeid, näiteks rõõvlinnu kujutisi, ridva otsas hõljuvaid tuulelohesid, silma meenutavaid palle vms.
- Paigalda ümbrusesse sobivatesse kohtadesse pesakaste. Vaata Eesti Ornitoloogiaühingu juhised https://www.eoy.ee/img/Suvised_aialinud_2017.pdf.

Looduse loomulikkuluringi tuleks sekkuda nii vähe kui võimalik – sekkumine on põhjendatud äärmiselt juhul näiteks inimeste vara ja tervise kaitseks.

vara ja tervise kaitseks.

Majaomanikel ja korteriühistutel on ka hoonete renoveerimis- ja remonditööde õigele ajale planeerimisel oluline roll. Kui tööde eel tekib küsimusi seoses looduslike asukatega, tasub võimalikult varakult võtta ühendust Keskkonnaametiga aadressil info@keskkonnaamet.ee. Nii saab ennetada olukordi, kus kevadele või suvele plaanitud tööd tuleb lindude pesitsemise tõttu mõneks ajaks edasi lükata.

Tõnu Talvi

Keskkonnaamet

VEOPOISID
TEEB TÕSTE- JA VEOTEENUST
TÕSTUKIGA –
KALLURAUTO kv. max 11 t.
TEL: 50 77 393
VEOPOISID@GMAIL.COM

Kilingi-Nõmmes teostab korstnapühkimise töid firma „KORSTNAHUNT“.

Korstnapühkija tuleb, kui helistate telefonile 515 5912 või teete tellimuse eposti aadressile korstnahunt@gmail.com

Töö kiire ja korralik!

OSTAN NÕUKAAJA ESEMEID: portselanist nõud, klaasist nõud ja vaasid, keraamika, kunst, heliplaadid, raamatud, mänguasjad, mudelautod, hõbe jne.

Tel. 5803 0458

**OÜ ESTEST PR ostab
METS- JA PÖLLUMAAD**

Tel 504 5215, 514 5215
info@est-land.ee

**LIPU-
MASTID**

KUNI
APRILLI LÖPUNI
10%
SOODSAMALT

Igaühel on õigus
heisata Eesti lipp
365 päeva aastas!

Täpsem info
ja personaalne
pakkumine:
mastid@hobesolg.ee

Tel 5565 5001
5565 5002

www.hobesolg.ee

ApolloTV meelelahutusteenus

sisuturundus

3 põhjust miks vahetada tänane teleteenus ApolloTV meelelahutusteenuse vastu.

ApolloTV on uudne lähenemine sellele, kuidas tarbida televisiooniteenust. Lisaks klassikalisele saatekava järgsele vaatamisele on platvormil lihtsalt kasutatav meelelahutuskeskond, mis sisaldab kõikide saadete järelvaatamist, eksklusiivseid ette vaatamise võimalusi ja suurt valikut reklaamivaba filmi-, sarja- ja lastesisu. See tähendab, et ApolloTV-d saab kasutada nii igapäeva sündmustega kursis olemiseks kui nõudluspõhiselt oma lemmiksaadete või filmide vaatamiseks. Meie telekanalite valikus on 50 eriilmelist telekanalit, mis lisaks tavapärasele Eesti kanalitele pakuvad meelelahutust nii lastele kui filmisõpradele ja ajalooahvulistele. ApolloTV kõik funktsionaalsused on kasutatavad ühes pakettis ühe kuumakse eest.

ApolloTV on sisuvalikus keskendunud eestimaisele sisule. Nii on platvormil leitavad filmiklassikasse kuuluvad meistriteosed nagu „Viimne reliikvia“, „Nimed marmortahvlil“ ja „Nukitsamees“ kui ka kõige värskeimad kassahitid nagu „Jahihooaeg“, „Tõde ja õigus“ ja „Eesti matus“. Sisu paljusid ei jäta külmaks ühtegi vanuserühma. Lisaks on kõik suuremates telekanalites näidatud linateosed lisatasudeta järelvaadata- vana 14 päeva jooksul.

ApolloTV töötab igal platvormil. Kõik mugavused on kasutatavad nutiteleris, taskuseadmes, tahvelarvutis

või läbi digiboksi. ApolloTV Premium pakettis sisaldub 6 samaaegset vaatamiskohta, mis tähendab, et kogu pere saab sõltumata oma asukohast või seadmest samaaegselt nautida endale sobivat sisu. Vähe tähelepanu on saanud ApolloTV digiboks, mis teeb iga teleri nutikaks ja on keskkond, mis võimaldab Androidi platvormi abil kõik endale sobivad teenusepakkujad olgu see muusika (Spotify) või mõni välismaine voogedastusplatvorm (Youtube AmazonPrime) koondada ühte lihtsalt ja mugavalt hallatavasse keskkonda ja seeläbi oma suurele ekraanile.

Lisaks tänapäevasele teleteenusele on ApolloTV-ga võimalik parandada ka enda kodust internetikvaliteeti. Meie pakutav kvaliteetne 4G on piisav, et toetada televisiooni vaatamisele lisaks kodukontoris töötamist või veebisurfamist. Mobiililevi eest peitu jäävate asukohtade tarbeks on võimalik lisada väliantenn, mis parandab märgatavalt kasutajamugavust.

Seega tänapäevane teleteenus, mitmed vaatajakohad igas seadmes ning kvaliteetne internet teevad ApolloTV-st Sinu kodu kõikehõlmava meelelahutusteenuse.

Personaalse pakkumise saamiseks jäta kontaktid aadressil liitu.apollo.tv või võta ühendust ekirjaga liitu@apollo.tv või helista tööpäevadel vahemikus 08.00–20.00 ja laupäeviti 08.00–12.00 telefoni nril +372 620 7778:

Õnnitleme!

Märts

EDUARD PAJUNURM	94
VILMA FROHBERG	91
HELJU VOLMER	91
ENDEL PÄRK	90
LEILI OLDE	90
LINDA TAMSON	89
AIME SÕRMUS	89
LAINE LAPP	88
VILMA PEDAJA	87
ELLI REINASTE	87
HEINO MERAS	86
LEHTI MARTENS	86
MAIMU VASAR	85
EDUARD MÄETAGAS	85
LILLI LEMMIK	85
SIRJE SAAR	84
AINO MASSA	84
SIIRE ILMJÄRV	83
EHA MIKK	83
VELLI ISAND	83
LEMBIT TAMMISTU	83
TIJU JÜRGENS	83
JAAN MÜÜRSEPP	82
AITA ÕISMAA	82
ADA KAUGIJA	80
VALENTIN LAPKIN	80
MARET RUUL	75
ARVO RIDAL	75
ANNO VALLAOTS	70
REIN PALGE	70
HARRI PAJUS	70
ARVI AIDULO	70
REET RÄTSEP	70
VILLU PIKKER	70
MARI KARON	70

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist ajalehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressile mari.treial@saarde.ee, info@saarde.ee või telefonidel 449 0138, 449 0135 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

13.aprill alates 10.00
SURJU RAHVAMAJAS
Etteregistreerimine
telefonil 5323 2454
*kuivasilmatest
*silmarõhu mõõtmine
*optilised päikesepriidid

Silmade kontroll 20€, prilliostjale TASUTA!

VABANDUS

Veebruarikuu ajalehes Tihemetsa Kogukonna tegemisi kajastavas artiklis oli ekslikult sattunud täheviiga ning kirjas oli „saa läbi naabriteta“, õige on „saa läbi naabritega“. Vabandame!

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressile signe.laagus@saarde.ee 15. kuupäevaks.

Kuhu minna meie vallas

Pühapäeval, 27. märtsil kell 12.00 Pillimängu õpitoad Lähkma Saunametsa külamajas.

kell 16.00 Kogupere animafilm "Ainbo. Amasoonia süda." Kilingi-Nõmme klubis.

Kolmapäeval, 30. märtsil kell 10.30 Keraamika õpiring Surju Raamatukogus.

Reedel, 1. aprillil kell 19.00 Tantsuõhtu ansambliga Kätlin & Bänd, pääse 10 eurot.

Laupäeval, 9. aprillil kell 12.00 Saarde Pärimuspäev 2022 Kilingi-Nõmme klubis.

Kolmapäeval, 13. aprillil kell 10.00 Surju Rahvamajas Hindpere Optika silmade kontroll ja prillide müük.

Neljapäeval, 14. aprillil kell 12.00–20.00 X Kahe koolimaja matk. Soeta Tihemetsa või Kilingi-Nõmme spordihoonest matkapass, kogu trassi peale olevast kontrollpunktist võimalikult palju templeid ja osaled matkaloosis. Matka lõppedes tagasta pass ühte valikus olevasse spordihoonesse.

Reedel, 15. aprillil kell 12.00–14.00 Tihemetsa Munaralli. Start Mõisa parklast. Iga osaleja saab rallikaardi, millega rada läbida (rada on läbitav jalgsi). Kaunima muna võistlus. Võistlustöid oodatakse kella 12.00ks Mõisa parklasse.

Kolmapäeval, 20. aprillil kell 20.00 Jüriöö teatejooks ümber Surju järve. Osalevad kuueliikmelised võistkonnad.

Laupäeval, 23. aprillil kell 10.00 Päev Tõnu Jürgensoniga VOL2 Saarde vallas. Seekord liigume metsa ning saame teada praktilisi teadmisi, kuidas toime tulla looduses, milleks valmis olla ja kuidas ennast ette valmistada. Vajalik eelregistreerimine: tihemetsamty@gmail.com, osalustasu 35 eurot.

Mälestame lahkunuid

ERNA RAADIK
15.04.1930 – 18.02.2022

JAAK KUKK
26.08.1941 – 25.02.2022

HILDA KRISS
18.12.1932 – 25.02.2022

RAIVO ARUKASK
24.03.1998 – 27.02.2022

HEINO LOIK
29.10.1945 – 03.03.2022

KALJU LILLEORU
16.06.1944 – 05.03.2022

LEIDA SAAR
01.08.1926 – 06.03.2022

SENTA ANDESSAAR
21.11.1928 – 07.03.2022

REET VOLT
04.09.1956 – 11.03.2022

VELLO MURUMAA
18.08.1960 – 18.03.2022

Eduard Mäetagas

Pikaaegset
Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi
eesti keele ja kirjanduse õpetajat
õnnitlevad 85. juubeli puhul
endised õpilased

TALI KÜLASELTS

ESITLEB:

KÄTLIN
&
BÄND

1.APRILL.2022
19.00

TALI SELTSIMAJAS

ÕHTUJUHT AARNE PÄRN

SÖÖK JOOK KAASA JA TANTSULE
SISSEPÄÄS 10.- EURI

INFO JA BRONEERING: LII+372 520 5318

Kilingi-Nõmme klubis
Pühapäeval, 27. märtsil kell 16.00

Pilet 3 €, perekardiga 7 €. Filmi pikkus 1h 24min.
Sissepääs vastavalt Covid-19 reeglitele!